

Izhaja ob 4 jutraj.

Stane mesečno 20— Din
za inozemstvo 30—
neobvezno

Oglaš po tarifu

Uredništvo:

Miklošičeva cesta št. 16/1
Telefon št. 72

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo prosveto in politiko

Upravištvo:
Ljubljana, Prešernova
ul. št. 64. Telef. št. 36

Podružnice:
Maribor, Barbarska ul. 1.
Celje, Aleksandrova c.

Račun pri pošti, čekov
zavodu št. 11.842.

Ljubljana, 21. novembra.

«Dr. Korošec kot umen politik vrlo dobro ve, da pet, šest, ali deset slovenskih republikancev ne bo njemu prav nič škodovalo, temveč le še bolj ojačalo položaj in dvignilo ugled i v Beogradu i v zunanjem svetu.» S tem zasramovanjem dr. Koroščeve stranke je Radić sklenil račune, ki sta jih pisala z dr. Korošcem na isti konto za vezništva in prijateljstva. Dr. Korošec in njegova stranka je danes le še konec smodke, ki jo je Radić vrgel v kot potem, ko jo je do konca s slastjo popužil.

Dr. Korošec je končal svojo kariero kot šef in duševni oče politike separatističnega bloka s popolnim debaklom. Po poldrugetnem rovanju po državi in po absolutno brezplodnem parlamentarnem taktiziranju je spravil SLS v obupen položaj popolne izolacije. Brez zaveznikov na zunanji, da, še celo v opasnosti pretežera navala radičevskega zaveznika, gre SLS v volitve tudi brez zaveznikov v Sloveniji, na znotraj razorožena, na zunanji diskreditirana. Mesto, da bi SLS koncentrirala svojo parlamentarno delovanje v proevit gospodarstva in socialnega stanja slovenskega ljudstva, so njeni parlamentarci opletali z državnopravnimi gesli, šepetili svoje volilce, z blestnimi frazami o «sporazumu», o «zakonitosti» in o «boju proti korupciji». To je šlo po sreči pa le tako dolgo, dokler niso dogočki sami njihove politike dovedli v absurd. Razočaranje med klerikalnim volilstvom se je stopnjevalo zlasti zadnje tri mesece od dne do dne. Končno se je na nedvoumen način izkazalo, da z Radićem ni mogoče govoriti in skleritati «sporazuma». Po razpustu parlamenta pa je zavladala razočaranje tudi v samem vodstvu SLS, ker se je kmalu pokazalo, da destruktivnih elementov, ki so se zbirali pod zastavo «sporazuma», ni vezala niti pozitivna politična smernica, niti moralno zaveznikstvo.

Klerikalci so tekmo zadnjega parlamentarnega zasedanja zadržali vse, S svojim afantom proti državnemu in narodnemu edinstvu, kakor tudi z grdenjem Srbov, so zapirali v Beogradu vse simpatije za SLS in žal tudi mnogo slovenskega ugleda. S tem, da je dr. Korošec prešel v ožji blok federalistov ter se postavil Radiću ob bok, priznavajoč njegovo komando, je bil storjen usoden korak tako za SLS, kakor tudi za Slovence. Postavil je v dvom državno zvestobo našega dela naroda in identificiral je naše mirno in trezno ljudstvo s prevratno znorlostjo Stjepana Radića.

Bilo je veliko prevdarnih mož, ki so svarili dr. Korošca pred Radićem in njegovo okolico. Poznamo celo visoke cerkvene dostojanstvenike, ki se v politiko aktivno ne vmešavajo, a so zmajevali z glavo, ko so s skrbjo gledali, da dere vodstvo SLS boli in bolj v katastrofo. Rekli so: Dr. Korošec je obetal slovenskemu ljudstvu avtonomijo; sedaj pa smo na tem, da se moramo odločiti, ali za državno edinstvo s prestolico v Beogradu, ali pa za Radićevo republiko v Zagrebu. Iz Jugoslavije naj pridemo Slovenci kot državni narod kot «planinski Hrvati» pod oblast vrtoglavega in prismojenega Radića!

Tako je končno klerikalna politika spravila slovensko ljudstvo na pot, ki vodi v hrvatsko republiko, pod oblast horvatskih hegemonistov in pod pest zagrebskih čifutov in g. Koroščen je ostalo kot sredstvo proti Radiću le še «vermut», s katerim po besedah g. Prepričana agitirajo klerikalni agitatorji proti Radiću...

Predsedniki glavnih volilnih odborov

Beograd, 21. novembra. p. Na današnji seji Državnega odbora so bili m. dr. izrečani ti le predsedniki glavnih volilnih odborov odnosno njih namestniki:

Za mesto Ljubljana: dr. Vinko Marčon, svetnik hrvatskega stola v Zagrebu, namestnik Božidar Bežek, dvor. svetnik viš. d. s. v Ljubljani.

Za volilno okrožje Ljubljana-Novomesto Dragutin Pilečević, član kassije v Beogradu, dr. Oton Papež, predsednik dež. sod. v Ljubljani.

Za okrožje Maribor-Celje Henrik Vlasie, svetnik stola sedmorice v Zagrebu, dr. Josip Fon, podpredsednik okrož. sod. v Mariboru.

Izrečani so še kot predsedniki: Dr. svetnik dr. Stefan Sagadin za Novi Sad, svetnik stola sedmorice Josip Zmavec za Piro, svetnik viš. sodišča v Ljubljani Ivan Dovan za Mostar, dr. svetnik dr. Ivan Škarja za okrožje Beograd, svetnik viš. sod. v Ljubljani Fran Pernuš za Prizren.

Važne izjave ministra Žerjava

ENOTNA FRONTA NARODNEGA BLOKA. — KAJ BO Z RADIČEVO STANKO? — VPRAŠANJE MARIJANSKIH KONGREGACIJ. — NALOGE NOVEGA PARLAMENTA.

g. Ljubljana, 21. novembra.

Naš urednik je imel nocoj priko govoriti z ministrom za šume in rude g. dr. Žerjavom, ki je prispel popoldne v Ljubljano.

Na vprašanje

knko se razvija politični položaj v Beogradu,

je g. dr. Žerjav izjavil:

«Po razpustu Narodne skupščine se politične razmere razvijajo povsem normalno, kakor se je pričakovalo. Dasi so preje pretili separatisti z nemiri, se je pokazalo, da je bilo pravilno pričakovanje, da se je nova vlada sprejela v najširših krogih naroda z zadovoljstvom in je nastopilo po opasnih razburjenjih zadovoljivo pomirjenje. To velja zlasti za Hrvatsko, Bosno in Dalmacijo. Povsod se čuti, kako ugodno vpliva na celokupno razpoloženje in zlasti tudi na gospodarske razmere in socialne odnose dejstvo, da se točno ve, kaj hoče vlada in da se administracija ne zlorablja več za separatistično ofenzivo. Volilni boj bo gotovo oster, vendar je pričakovati, da bo povsod očuvana popolna zakonitost, red in mir.

Na vprašanje ali bodo dopuščene kandidature Radičeve stranke,

je g. minister odgovoril, da misli on, da se bo ta zadeva rešila poponoma s pravnega stališča, to je s tem, da bo vlada ugotovila, ali obstojajo pogoji za uporabo zakona o zaščiti države. V tem poslednjem slučaju je posebej umljivo, da Radičevske liste ne bi mogli biti pripuščene.

Na vprašanje, kakšno bo

medsebojno razmerje vladnih strank v volilnem boju, je g. minister odgovoril,

da bosta radikalna in samostojna demokratska stranka v vsej državi postopali po dogovorjenem sporazumnem načrtu. Tam, kjer bosta stranki postavili vsaka svojo kandidatno listo, ne bo borbe med njima. V krajih pa, kjer je treba skupnega nastopa proti separatizmu, bodo postavljene skupne liste Narodnega bloka. To velja predvsem za Slovenijo, Dalmacijo, Hrvatsko, pa tudi za Vojvodino in Bosno z izvestnimi izjemami, ki dajejo nado na večji volilni uspeh Narodnega bloka. Narodni blok je poponoma situiran, da dobi na volitvah absolutno večino. Hoče se pa potrditi, da bo večina čim večja, da se bo potem zakonodajno delo moglo razvijati čim gladkeje. Veliko je zanimanje za našo borbo v Slove-

niji, ker se smatra, da so klerikalci s svojim tako ozkim zavezništvom s HRSS izgubili pravico, da se nanje jemlje obzir. V merodajnih krogih se prav posebno čudijo katoliški duhovščini, da podpira politiko Radičeve stranke, ki je včlanjena v boljševiški internacionali. Ti krogi se vprašujejo, je li sv. stolici znano, da tira višji kler duhovščino in ljudstvo v politično borbo, katere jasen cilj je izzvati boljševiško revolucijo v Rumuniji, Bolgariji in Jugoslaviji.

Naš urednik je vprašal g. ministra, kaj pravi glede gonje, ki so jo začeli klerikalci radi ministra prosvete, glede udeležbe šolske mladine v Marijanskim kongregacijah,

o katerem so poročale novine. G. minister je odgovoril: «Jasno se vidi, da hoče klerikalna stranka svoj političen poraz zakriti z izzivanjem kulturne borbe, katere pa na napredni strani nihče ne želi, najmanj pa današnja vlada. Nedvomno je, da je klerikalizem zlorabljal in da zlorablja marijanske kongregacije za svoje strankarsko politične svrhe. Vrhutega more udeležba šolske mladine v družbah, ki ne stoji pod šolskim nadzorstvom, povzroči težave, kar velja posebno za versko mešane kraje. Vse klerikalno razburjenje radi marijanskih kongregacij je pa v ostalem za nas brezpredmetno, ker ni v Sloveniji glede tega vprašanja nastopila nobena sprememba. Klerikalci so dvignili krič, samo da odvrnejo pozornost od drugih vprašanj.

Glede dela vlade za

rešitev raznih perečih zahtev ljudstva,

zlasti z ozirom na davčna bremena in socialne težkoče, je g. minister izjavil, da se trudi vlada z vsemi močmi, izboljšati položaj našega gospodarstva in naših socialno slabših slojev, zlasti tudi uradništva. Seveda pa zadene dnevno na delokosežna vprašanja, katerih se brez novega proračuna in novih zakonov ne da vzeti iz dnevnega reda. V vseh resortih je delo cele mesece zastalo in je treba sedaj popravljati ter dopolnjevati. Stori li bomo vsek pa svojih močeh vsestransko svojo dolžnost, končna remediura pa bo nastopila, ko dobimo delazmožen parlament s krepko večino, ki se bo mesto z državnopravnimi prepričavil z ureditvijo gospodarskih in socialnih problemov z izenačenjem bremen in z donešenjem pravičnega ter resnim potrebam odgovarjajočega proračuna.

Radičevski poslanec Pernar aretiran

RADI HUSKANJA IN HARANGIRANJA. — DR. PERNAR OBSOJEN IN TAKOJ IZROČEN V ZAPOR. — VAŽNA SODNIJSKA ODLOČBA GLEDE POSLANSKA IMUNITETE.

r. Zagreb, 21. novembra.

Danes je bil tu aretiran bivši radičevski poslanec dr. Ivo Pernar.

Prod par tedni je dr. Pernar na bodniku zagrebskega sodišča grobo in dejansko napadel nekega svojega tovariša odveta, na praznik Vseh svetih je pri znanjih demonstracijah na Mirogoju obdeloval policijskega uradnika Zelkovića, pred par dnevi pa je ob Košutščem povratku iz Splita harangiral proti javnemu redu in s skrajno drznostjo izvajal silo. Slučaj je hotel, da je dr. Pernar danes za vsa tri junakstva prejel račun.

Dopolodne se je vršila pred zagrebskim sodiščem razprava radi prvega slučaja. Dr. Pernar ni prišel v dvorano, da bi se mu dalo na sodišču, češ da je poslanec, da ga torej štiti imuniteta in da sodišče nima pravice ga klicati na odgovor. Po dovršenem pretresu o dr. Pernarjevem prestopku in vprašanju imunitete, je sodnik izrekel nastoje interesantno sodbo: «Sodišče zaključuje proti okrivljenemu dr. Pernarju postopek po § 407. k. z., ker je dokazano, da mu je pozivnica na razpravo bila dostavljena, z razpustom narodne skupščine pa je prenehala imuniteta narodnih poslancev. Da je imuniteta ugasnila, je jasno tudi zbog tega, ker sedaj v slučaju enega ali več storjenih zločinov, radi katerih bi ga Narodna skupščina morala izročiti, ne bi mogel biti izročen sodišču iz enostavnega razloga, ker skupščine ni; torej bi poslanec sedaj, ko je skupščina razpuščena, bil še bolj imun in nedotakljiv, kakor ob zasedanju skupščine. Utegnil bi se celo zgoditi nonsens, da bi tak narodni poslanec, ki bi po takem tolmačenju bil vzvišen nad vsemi zakoni, mogel po več storjenih zločinih odtegniti se sodišču, oblastem in zasluženi kazni. Iz teh razlogov zaključuje sodišče, da bo proti obtoženci kazensko postopalo.»

Dr. Pernar je bil po § 407 in 496 kaz. zak. obsojen na 10 dni zapora, ki se ne daje spremeniti v denarno kazen, na 1000 dinarjev odškodnine tožitelju in 360 Din stroškov.

Kmalu po končani razpravi, okrog pol-

dneva, je dr. Pernar zapustil sodno poslopje. Tu se mu približala dva detektiva, mu predložila pismeni nalog za aretacijo in ga povabila seboj na policijo. Dr. Pernar se je strahovito razkoračil, kričal, da je narodni poslanec in da ga živa sila ne spravi na policijo. Detektiva sta mu mirno ponavljala, da morata svojo nalogo izvršiti. Pernar pa je anfel še huje robančil, da se je kmalu zbralo nekaj radovednežev. Ko je prišla policijska asistenta, je dr. Pernar postal opranežši. Medtem so detektivki rekvirirali kočijo ter ga povabili, da vstopi. Dr. Pernar se je s kričanjem: «Živio Radić! Živela republika!» odpeljal na policijo, kjer mu je bilo sporočeno:

da je radi harangiranja ob sprejemu dr. Košutšica na zagrebskem kolodvoru, radi žaljenja policijske straže in njenega poveljnika, obsojen na 14 dni zapora brez odškodnine,

in nadalje radi žaljenja policijskega uradnika Zelkovića na pokopališču 1. novembra enako na 14 dni zapora brez odškodnine.

Pernar je bil takoj pridržan v zaporu ter bo po izdani policijski kazni izročen sodišču.

Velikanski Meštrovičev uspeh v New-Yorku

New-York, 21. novembra, r. Včeraj je bila v New-Yorku slovesno odprta razstava našega umetnika Ivana Meštrovića. Otvoritev se je vršila s sodelovanjem vseh odličnih krogov v New-Yorku. Prvi dan je razstavo posetilo 4000 oseb! Vse new-yorške novine so posvetile razstavi izredno pozornost in poročale o razstavi v dolgih člankih. Razstava je v vsej new-yorški javnosti vzbudila veliko pozornost. Ob otvoritvi je bil Meštroviću prirejen slavnostni banket, katerega se je udeležilo 300 reprezentantov kulturne Amerike. Izrečeno so bile napilnice, ki elavijo našega mojstra kot enega največjih umetnikov.

Pred spopolnitvijo kabineta

REKONSTRUKCIJA V PONDELJEK. — VČERAJSNJA SEJA DRŽAVNEGA ODBORA. — KONFERENCE IN AVDIJENCE.

Beograd, 21. novembra. p. Danes je bil praznik Sv. Arangjela in so nekateri ministri slavili krstno slavo; slavil jo je tudi patriarh Dimitrij in mu je v imenu vlade čestital Marko Trifković. Opoldne je patriarha posetil tudi kralj.

Volilne priprave se nadaljujejo. Največji interes vlada za pojutrinjo javno skupščino samostojnih demokratov. Radikali bodo v nedeljo imeli okrožno konferenco v sremski Mitrovici, kjer bo za nosilca liste proglasen Nikola Pašić.

Državni odbor je danes imel svojo tretjo sejo. Ljuba Jovanović je tretiral vprašanje volilnih priprav v Dalmaciji z ozirom na teritorialno povečanje pri Zadru. Po krajši diskusiji je bilo zaključeno, da srez v Dalmaciji ostanajo kakor doslej z istimi središči. Nato je bilo z zbiranjem izvoljenih 56 predsednikov volilnih odborov iz vrst državnih svetnikov, kaspijskih sodnikov, članov zagrebskega Stola sedmorice, vrhovnega sodišča v Sarajevu in na Cetinju, apelacijskih sodišč v Beogradu, Novem Sadu in višjih sodišč v Ljubljani in Splitu ter Skoplju. Nadalje-

ne seje so odgodene do 2. decembra, da se zbere potrebni volilni material.

Od 10. do 11. je bil na dvoru ministarski predsednik Nikola Pašić. Referiral je kralju o izpolnitvi vlade. Ugledna ličnost je Vašemu dopisniku zadržala, da bo vprašanje rekonstrukcije vlade rešeno najkasneje do ponedeljka. Vladni krogi pa v največji tajnosti čuvajo način, kako se bo to vprašanje rešilo.

Minister Svetozar Pribičević je danes daljša konferenca z dr. Matom Drinkovićem. Zunanji minister dr. Ninčić je dopoldne konferiral z grškim poslanikom ob 2. popoldne pa odpotoval v svoje volilno okrožje. Dr. Maček je danes po končno razbitem sporazumu blokašev odpotoval v Zagreb.

Tudi danes popoldne ni bilo važnejših dogodkov. V kabinetu ministra Pribičevića je bila konferenca med Pribičevićem Vilderjem in Krizmanom, v ministrskem predsedstvu pa sta bila ministra Miličević in Maksimović. Od 16. do 17. je bil na dvoru minister za notranje zadeve Maksimović.

Konflikt med Anglijo in Egiptom

VRHOVNI ANGLEŠKI POVELJNIK LEE STAK PODLEGEL RANAM. — ANGLIJA GROZI Z REPRESALIJAMI.

London, 21. novembra. r. Angleški vrhovni poveljnik v Egiptu, sir Lee Stak je podlegel svojim ranam. Ministrski predsednik Baldwin je imel danes razgovor z nekaterimi ministri, s katerimi je razpravil o položaju v Egiptu, ki je nastal po atentatu. V londonskih vladnih krogih se smatra situacija za zelo resno. Nota Reuterjevega urada o posledicah umora veli, da se mora pričakovati, da bo egiptovska vlada pričela energično akcijo proti morilecem. «Daily Express» doznava, da

je angleška vlada sklenila poslati del brodivja, ki je pred Malto, v Aleksandrijo.

London, 21. novembra, r. Angleška vlada je sklenila poslati egiptovski vladni not, v kateri zahteva takojšnje ukinitve protiangelske propagande v Egiptu in Sudanu ter precejšnjo odškodnino za umor Lee Staka. Politični krogi so mnenja, da je Zaglul paša soodgovoren za komplot, ker je podpiral nacionalistično gonjo proti angleškim častnikom in uradnikom.

Mussolini vedno mehkejši

NOTRANJE-POLITIČNA DEBATA V PARLAMENTU. — DANES ODLOČNO GLASOVANJE.

Rim, 21. novembra. j. Zbornica nadaljuje razpravo o notranje političnem položaju, za katero vlada v vseh političnih krogih izredno zanimanje. Opozicija, ki jo vodi stari državnik Giolitti, nastopa silno spretno in se ne da zapeljati od strankarske strasti. Danes se je več poslancev pritoževalo radi omejitve tiskovne in zborovalne svobode ter dokazovalo, da je vsled napačne notranje politike finančna in gospodarska politika močno oškodovana. Jutri bo govoril Salandra, ki namerava predlagati prehod na dnevni red s sledečo resolucijo: «Vladi se mora posrečiti, da ohrani državno avtoriteto in da se spoštujejo zakoni». Jutri bo notranji minister odgovarjal na kritiko opozicije. Obenem se pričakuje za ju-

tri važne politične izjave vodilnih oseb in niso izključena tudi presenečenja. Glasovanje se bo vršilo pozno zvečer.

Rim, 21. novembra, v. O včerajšnji seji vrhovnega fašistovskega sveta poročajo večerniki, da je prišlo do živahnih diskusij. Mussolini je izjavil, da je pripravljen revizionist ter poudarjal, da se more stranka očistiti vsega gnoja, ki se je utihtopil v njo. Vprašanje normalizacije je postalo akutno. Njegova rešitev se ne sme več odlašati, sicer bi bila vlada prisiljena odstopiti. Proti tem naziranjem so ostro nastopili zastopniki radikalnih fašistov, ki so Mussoliniju očitali, da bi pomenilo to pravcato kapitulacijo pred koaliranimi strankami opozicije.

Mala antanta in sovjetska Rusija

Beograd, 21. novembra. r. Kakor se zatrjuje v poučenih krogih, je češkoslovaška vlada predlagala ostalim članom Male antante, da naj se do konca tega leta izvede priznanje sovjetske vlade. Češkoslovaški politični krogi so namreč mnenja, da bi bila z nadaljno odgoditvijo tega vprašanja stabilizacija mednarodnih odnosov jako otežkočena. Češkoslovaška je ba'e odločena, da izvede sama priznanje sovjetske vlade, ako ne bi prišlo v tem vprašanju med državami Male antante do sporazuma. V zvezi s tem predlogom Češkoslovaške je na brže tudi predlog Rumunije, da se sprejme v Malo antanto tudi Poljska, ker bi se s tem v slučaj priznanja sovjetske vlade s strani Male antante mednarodni položaj Rumunije znatno izboljšal. Radi tega je pričakovati, da bo v kratkem sklicana konferenca zunanjih ministrov Male antante, ki se bo vršila v Beogradu.

POSET NAŠEGA KRALJA V RIMU.

Beograd, 21. novembra. r. Danes se je v političnih krogih trdilo, da bo menda meseca januarja 1925 kralj s kraljico posetil italijanski kraljevski par. ki ga bodeta spremljala min. predsednik Pašić in min. za zunanje stvari dr. Ninčić.

JUGOSLAVIJA IN GRŠKA.

Beograd, 21. novembra. p. Danes popoldne je imel daljšo konferenco minister za zunanje stvari dr. Ninčić s tukajšnjim grškim poslanikom Kamadise. Med našo in grško vlado se vršijo razgovori o datumu in kraju, kjer naj bi se začela pogajanja za novo pogodbo. Razpravlja se tudi o tem, ali naj bi stara pogodba bila temelji pogajanj, ali naj se izdela nov načrt. Doslej se je ugotovilo, da naj bo nova pogodba defenzivna.

HARDINGOVA VDOVA UMRLA.

New York, 21. novembra j. Vdova po predsedniku Hardingu je danes umrla.

PROMET MED HERCEGOVINO IN JUŽNO DALMACIJO PREKINJEN.

Mostar, 21. novembra j. Radi poskodovanega mostu preko Neretve na progi Sarajevo — Mostar (glej naše «Domače vesti») je do nadaljnjih odredb ustavljen ves blagovni promet preko obojestranskih postaj Prenja odnosno Grabovica. Promet potnikov in prtljage se vzdržuje z osebnim prehajanjem in prenašanjem prtljage. Most je namreč le deloma poskodovan, ker je vojaški vlak z nesrečno naloženimi topovi zadel ob ograjo mostu, nakar se je par vagonov zvrnilo s proge in porušilo ograjo. Poprava mostu bo trajala dva tedna.

ANGLIJA ODKLANJA MACDONALDOVO POGODBO Z RUSIJO.

London, 21. novembra. j. Angleški zunanji urad objavlja danes noto, ki je bila izročena ruskemu poslaniku Rakovskemu. V noti izjavlja vlada, da ji ni mogoče predložiti kralju dne 8. avgusta od Macdonaldove vlade podpisane pogodbe s sovjetsko Rusijo. Nota je podpisana od Chamberlaina.

Borza

21. novembra:

CURIE: Beograd 7.50, New-York 518.50 London 24.01, Pariz 27.42, Milan 22.52, Praga 15.50, Budimpešta 0.00695, Bukarešta 2.70, Sofija 3.75, Dunaj 0.0073.

DUNAJ: Beograd 1028 do 1032, Bukarešta 369 do 371, Milan 3074 do 3066, New-York 70.935 do 71.185, Pariz 3764 do 3780, Praga 2125 do 2135, Sofija 516 do 520, dinarji 1023 do 1028, dolarji 70.460 do 70.860, lire 3940 do 3900.

PRAGA: Beograd 49.15, Dunaj 4.706 Rim 147.125, New-York 33.95, BERLIN: Beograd 6.08, Milan 18.22, Praga 12.60, Curih 60.81.

LONDON: Beograd 320, Pariz 87.68, Curih 24.01, New-York 463.50, Praga 154.50, NEW-YORK: Beograd 145.25, Pariz 528, Curih 1930, Praga 299.50.

Nesreča brzovlaka Beograd-Ljubljana v Slavoniji

VEČ VOZOV POŠKODOVANIH IN VEČ OSEB RANJENIH.

Ljubljana, 21. novembra. Današnji beograjski brzovlak je prispel v Ljubljano še ob pol 5. popoldne na mesto ob 10. uri 43 minut. Šesturna zamuda je povzročila železniška nesreča, ki se je pripetila na progi med postajama Martinci in Kukujevi. Erdevik tovarni šida v Slavoniji. O nesreči, ki bi se bila skoraj pretvorila v katastrofo, nam poročajo:

V četrtek ponoči ob 11. uri je prispel na postajo Kukujevi Erdevik tovarni vlak z repo. Od tega vlaka se je par kilometrov pred postajo odtrgal 8 vozov, ki so obšli na progi. Tega ni opazil niti vlakovodja, niti službojuči uradnik na postaji Kukujevi. Erdevik, ki je dal prejšnji postaji Martinci znamenje, da je proga prosta. Neposredno za tem vlakom je vozil brzovlak Beograd-Ljubljana. Ker je bila v Martincih proga označena kot prosta, je vozil brzovlak nemoteno dalje s svojo obično brzi. Kakih 50 metrov pred krajem, kjer je stalo 8 odtrganih vagonov tovarnega vlaka, je opazil strojevodja brzovlaka mašovo rdečo luč, ki je stala na zadnjem odtrganih vagonov. Nategnil je v svojo silo zavore ter spustil protipar. Z velikim potresom je zmanjšal svojo brzo, a ustaviti ga ni bilo več mogoče. Takoj nato je velika brzovozna lokomotiva trčila v vozove. Sunk je bil jako močan. V vlakcu je nastala panika. Kovčegi so popadali s stolov, potniki je premetalo in več jih je bilo lahko ranjenih. Ravno tako sta bila lahko ranjena dva zavrata, ki sta sedela pri zavornicah na tovarnih vagonih.

Značilno je, da ta dva zavrata nista opazila, da so vagoni obšli na progi. Bila sta namreč dva vojaka, ki sta začasno komandirana k velikemu tovarnemu prometu, ki se je sedaj razvil s sladkorno repo.

Materijalna škoda je precej visoka. V jedilnem vozu se je vsled sunka velik del namizne posode prevrnil ter razbil. Tudi drugače je jedilni voz poškodovan, tako da so ga morali na postaji Sid izranžirati. Ravno tako se je deloma pokvaril spalni voz, ki je bil tudi izranžiran. Od tovarnih voz sta pri zadnjem vozu, ki je imel 6 koles, srednji dve kolesi skočili iz tira ter je bil voz še precej poškodovan.

Da je ta železniška nesreča končala brez težkih posledic, gre zaslugi edino le strojevodji brzovlaka Jovanu Markiću, ki je v poslednjem momentu opazil veliko nevarnost ter bliskovito zavril brzovlak. Drugače bi prišlo gotovo do človeških žrtev ter bi bila materialna škoda ogromna. V prvem trenutku po nesreči je izgledalo, da bo reševalna akcija trajala jako dolgo, ker je srednje kolesje zadnjega tovarnega voza skočilo iz tira. Morali bi iti do Sida po priprave in delavstvo, da bi zadnji vagon odstranili s tira. Situacija pa je rešil sprevodnik Ilija Babić, ki je predlagal, naj se samo srednje kolesje odstrani, kar se je po treh urah tudi izvršilo, na kar je brzovlak mogel nadaljevati svojo pot. — V znak priznanja so nabrali potniki za vrlega strojevodjo 2000 Din ter 50 frankov.

sodbo o Herriotovi znanji politiki ne smemo prenehati. Volitve 7. decembra bodo pokazale, če je Nemčija pripravljena na spravo. Francija odgovorila s pomirljivostjo in dobro voljo za sporazum. Desničarska večina v Nemčiji bi pa nedvomno pomenila polom Herriotove politike in zmago Polcarjeve koncepcije. Trgovinska pogajanja v Parizu, ki naj urede odnose med Francijo in Nemčijo, ne napredujejo z zaželeno hitrostjo. Zadeva je obšla pri nemški zahtevi, da naj Francija opusti pobiranje 26 odst. davka na uvoz nemškega blaga. Vendar je upati, da pogajanja ne bodo brezuspešna, ko celo zastopniki nemške težke industrije priznavajo nužnost ekonomskega sporazuma med bivšima sovražnicama. Tako piše glasilo rudarske industrije »Bergwerkszeitung«. Če se zvežemo na gospodarski podlagi s Francijo, postanemo hipoma vsaj druga država na evropski celine in smo ravno tako nedotakljivi kot Francija. Proti Franciji se ne moremo boriti vojaško, vpoštevati pa moramo, da hoče v Angliji še vedno večina industrije pritiskati na nemško konkurenco ob zid.

Politične beležke

— Kdor drugim jamo koplje, pada sam vanjo. »Slovenec« je prišel z dobrimi nauki za svoje učitelje malo prekasno. Včeraj poje v daljšem članku blizje za »krivimi« Slovkove zveze, na koncu pa kliče v spomin znani pregovor »Kdor drugim jamo koplje, pada sam vanjo«. Božji mlini da meljejo počasi, toda sigurno. Ako bi »Slovenec« dal ta dobri nauk Slovkarjem pred meseci, bi ne bilo na njihov pritisk več sto naprednih učiteljev zastavljenih in pregnanih, sedaj bi potem tudi ne bilo treba, da dajo Slovkarji v jamo, katero so si sami izkopali in tudi božji mlini bi zanje lahko mlieli mnogo bolj počasi, kakor meljejo. Na svetu se vsaka krivica mašuje. To bi morali vedeti tudi klerikalni pedagozi. Ker tega niso vedeli, ali ker tega niso upoštevali, so uganjali orgije nasilja in krivic nad naprednimi učitelji. Ali so sedaj našli, kar so iskali, je najbolje, da vse mirno ter brez vika in krika spravijo. Volenti non fit iniuria.

— Konfeti iz škofove tiskarne. »Slovenec« smo vendarle malo omajali kosmatu dušo. Včeraj priznava, da so se »tudi na njegovi strani« storile napake, kar se tiče nemarnega in nepoštenega pisanja. Obenem pa stari grešnik iz škofove tiskarne piše, da je bila »obramba« katoliškega časopisa »stvarna, dostojna in plemenita, četudi mu je bilo težko napade vračati s »konfeti«. Ti presneti nedolžnost til »Slovenec« in »Domoljub« bosta še za svetnika proglašena tako brez madeža sta. Tega še znani šentimbarski državniški več ne verjamejo, kaj šele ostala javnost, ki je leta in leta, teden za tednom in dan za dnem stala pod strupenimi plini, ki so prihajali po škofovih listih iz škofove tiskarne. Kdo pa naj verjame, da sta »Domoljub« in »Slovenec« imela radi »stvarne in plemenite« pisave ter radi »konfeti« za odgovore ne urednike — poslance. Ali ni zlasti? Sušnik kril z zlorabo svoje posanske imunitete najbolj nemoralne zločine škofovega lista, ali niso bili poslanci postavljene za odgovorne urednike samo zato, da so škofovi listi brez kazni lahko neomejeno kradi čast in poštenje, razdirali državo in zastrupljali narod? Konfeti, ki prihaja iz škofove tiskarne je morda res konfeti, toda zastrupljen z bacili moralne kuge.

— Napoved, da bodo samostalni demokrati kandidirali tudi v Srbiji je spravila Davidovičevce iz poslednjega ravnotežja. Njihova »Pravica« je vsa v ognju. Pravi, da Pribevič v Srbiji nima korenin, da pa bo vendar njegova destruktivna vloga zmedla demokratske elemente v Srbiji. Že ta zavest skell desperatni Davidovičevci, da si na naravno hane samostalnih demokratov v Srbiji vse močnejše, kakor se domneva. Vacono je nerazumljivo, zakaj se Davidovičevci tako jezijo nad Pribevičem in ga zmerjajo že čisto v »Slovenčevem« žargonu, ko njim nihče ne oporeka, ako postavljajo svoje kandidature v predčasnih krajih in ni mnogo manjvala, da bi bil sam Davidovič »nasled klerikalcem s kandidatu v Ljubljano.

ni. Vsekakor javkanje Davidovičevcev in robatost naših škofovcev dajata najboljšo diagnozo hudega delirija v celjem bloku. — Klerikalni mamonisti proti krščanskim socialcem. Včerajnji »Slovenec« poroča, da se je vrtil predvčeršnjim v »Rokodelskem domu« v Ljubljani zbor zaupnikov SLS za Ljubljano, na katerem je podal poročilo o političnem položaju dr. Foršec. Zanimivo je to kratko poročilo največ radi tega, ker dopušča pogled na kulise SLS. Na tem zaupnem zboru je namreč dosednji predsednik SLS za Ljubljano g. Franc Krežmar takoj v začetku predlagal, da naj se voli nov predsednik, češ »da mu pod nobenim pogojem ni več mogoče prevzeti tega mesta«. Noto je bil izvoljen za načelnika SLS za Ljubljano dr. Stanovnik, kar se tomiha: tko, da je bil g. Krežmar od mamnojev na lep način odznan. Tudi krščanski socialci Gosarja si je včerajnji »Slovenec« izposodil. Med »Ljubljanskimi novicami« priobčuje grdo zafrkavico o Gosarjevem »krilu« in o Gosarjevih »chlačah«. »Slovenec« piše, da je nekdo — očitno prof. Remec — stopil v kavarni Union k dr. Gosarju ter mu dejal: »Ravnokar berem, da se je Vaše 17. le odeciplo od SLS. Sedaj pa sem na Vas bolj natančno pogledal in vidim, da nosite hlače! Pardon — oprostite!« Remčeva šala gre na račun Gosarjevega krila, o katerem krščanski socialci navzile temu zatrjujejo, da obstoji. Ako bi si bil prof. Remec dr. Gosarja še bolj natančno pogledal, bi morda vendarle opazil, da ima dr. Gosar vendarle svoje krilo, četudi se gospodu Remcu zdi, da nosi le hlače.

— Nastas Petrovič za notranjega ministra, je storil Radiću velike usluge. Dopuščal mu je svobodno razhajanje pred hrvaškimi množicami in sploh vse, karkoli se je Radiću ljubilo, pa bilo proti zakonu ali ne, zoper zavezništvo lojalnost ali ne. Še več! Preskrbel je Radiću pasoz za pobeg in ga ob padcu neslavne vlade nujno obvestil, naj gre v miško luknjo. Dorovornej honorar za vse to pa je bil: obljubljen kandidatura na Radićevi listi. Toda Radić obljubi, a vsakogar originali. Naravno hoče tudi Nastas. Toda Nastas, ki mu je mandat kakor krubek vsakdanji, ne mora v zapetok in tirja. Tira. Ker pa je Nastas prav tak vroči človek kakor Radić, se je Radić zadržal čne v strahu pred Nastasovimi pretnjami dal omečitni in spušča vesti, da bo Nastas kandidiral v Krapini ali pri Sr. Ivanu Zelenem. Nastas pa ostaja še vedno previden, dokler se resnično ne znajde na Radićevi listi in da je poročal, da ga utegne kandidirati tudi »čimoliet«. Zakaj ne tudi SLS, v kateri ima Nastas stare simpatizerje? Ej, haš se goš! Nastas kakor tistemu pošteni-kovcu, ki je uzmoril držal levo, pa so z lestvo vred padli preko njega.

Iz demokratske stranke

Pozivi

Svi akademiki, koji borave već 6 meseci u Ljubljani te su dovršili 21. godinu i su pristali demokratske stranke, neka se jave u sekretarijat demokratske stranke. (Narodni dom I.) Istotako se opozarja tudi vsi akademiki Primorci, ki bivajo že 6 mesecev v Ljubljani ter so dopolnili 21. leto, da se sigurno zglasijo v tahtinu in prinesejo s seboj rojstni list, ali kak drugi uraden dokument, iz kojega je razvidna letnica in datum rojstva. Hitite, ker je rok že pri koncu! Opozorite na to vse svoje prijatelje in znance, ki imajo te pogoje. Pobrignite se za volilne imenike tudi vsi, ki ste eventualno že volili, ker je mnogo slučajev, da tudi taki niso vpisani v volilni imenik. Vse reklamacije in pojasnila dajete tajništvo demokratske stranke. Narodni dom I. vsak dan od 9. do 12. in od 3. do pol 7. ure zvečer.

Iz okrožnega tajništva JDS za Notranjsko. Poverjenosti JDS v Rovah in Hotederski se naproka, da niso prepisali volilne imenike in uleže reklamacije. V pondeljek 24. t. m. se oglasi v Rovah in Hotederski OT. g. Pavlovič, kjer bo de na razpolago s pojasnili in delom pri reklamacijemskem postopanju.

MLADINSKA ORGANIZACIJA JDS.

Pripravljani odbor »Ednosti« opozarja mlane tambrskega odseka, da se sigurno udeležijo vala, v nedeljo dopoldne ob pol 10. uri. — Predsednik.

Sportni odsek je zaključil sezono za trening in se naproka člani, da v redu oddajo inventar odsekovega gospodarstva v shrambo.

Za plesni tečaj se vabi ostalo članstvo, ki se ni še prijavilo, da se vpiše. Pripletje lahko tudi naše prijatelje »nebi« leto velja za članice. Vaje se vršijo pod vodstvom g. Jenketa in nam še nismo ime jamči za popoln uspeh naših plesnih vaj. Za mlane plesnega odseka in ostale družbene mlane privedimo letos svoji intimiti »Miklavžev večer« in sicer na sredo, 3. decembra t. l. v areni Nar. doma, na kar članstvo že sedaj opozarjamo. — Odbor.

Napredni voliči, pozor!

Koleka in vseh pristojbin prosite so vse listine, ki so potrebne za reklamacijske svrhe. Biti pa mora na njih označeno, da se smejo rabiti le za reklamacije. Zupanstvo mora torej koleka in vsake pristojbine prosto izdati potrdilo, da je kdo bival za volilno pravico predpisani čas v občini ali da sploh v občini nima stalno (za javne nameščence) ali da ima v občini domovinsko pravico. Zupni urad mora ravno tako koleka in vsake takse prosto izdati potrdilo, kdaj je bil kdo rojen. Javnemu nameščencu nadrejeni urad mora

Kraljica jumperjev

je brez dvoma naša domača trdnja

Fran Lukić, Pred škofijo 19.

Dame, za t-kočo koncertno, gledališko in plesno sezono ne zamudite nabaviti si jumperja iz naše izredne izbere.

Tarzan

pride 23. novembra v kino „Ideal“.

izdati pod istimi pogoji potrdilo, da je dočnik v službi v njegovem področju itd. Take listine mora urad, od katerega se zahtevajo, izdati najkasneje v 24 urah. Ako tega ne stori, se lahko odgovorni uradnik ali urad naznanil državnemu pravdnistvu, ki krivca kaznuje. Kazni so stroge.

Na obljube ne dajte nič. Zgodilo se je, da je prinesel nekdo več reklamacij za vpis volilcev. Priložene so bile druge listine, le potrdila o bivanju so manjkala. Zahteval je pri županu, da izda potrdila, da reklamiranci bivajo že predpisano dobo v občini. Reklamantu so rekli, da bodo potrdila že priložili. Začudil se je, ko je po preteku reklamacijske dobe izvedel, da potrdila reklamacijami niso bila priložena in so bile radi tega pri delnem sodišču vse njegove reklamacije zavrnjene. Ne zadovoljite se tedaj z obljubo, da se bodo potrdila »že naredila in priložila«, zahtevajte, da se izroče vam v roku in sami jih priložite reklamacijam. In za vsakega reklamirancu mora biti pooblašena listina, vsako potrdilo posebej! Zupan se ne more izgovarjati, da ne ve, ali biva kdo v občini in koliko časa biva; njegova dolžnost je, da izda potrdilo, ako pa ne ve, se ima pripraviti v roku 24 ur. Ako potrdilo neupravičeno odkloni, se ima zagovarjati pred državnim pravdnikom.

Z jutrajšnjim dnevom ustavimo list vsem onim ljubljanskim naročnikom, ki niso poravnali naročnine, za mesec oktober, v nekaj dneh pa tudi onim, ki niso plačali za november. Kdor ne želi prekinjenja, naj pride plačat danes v upravnistvo. Ustavljene pa ostanejo naši dolžniki, dokler ne plačajo. Naročnina se plačuje vnaprej.

Upravnistvo »Jutr«.

Sodišče

§ Poneverba. Pri fotografu Avgustu Černeju v Celju je bil zaposlen fotograf-ski pomočnik Franc Rot. Delodajalec ga je poslal večkrat na delo v apartament in s celimi potrebščinami, da spajema naročila, za kar je dobival obdolgovanje po pogodbi 35 odstotkov od bruto-prime. Tako ga je poslal fotograf Černej meseca avgusta in septembra na Dolzno in meseca septembra tudi na birmo v Tebarje. Ko se je Rot vrnil prvič par dni z Dobrne, je sam priznal, da je inkasiral od strank za razne slike 1.500 Din, katero vsoto je zapravil. Ker sta se pogodila Černe in Rot, da mora slednji ta znesek odslužiti, delodajalec ni napravil ovdabe. Obdolgovanje pa škode ni poravnal, ampak je poneveril še nadalje inkasirani denar ter končno zastavil v neki gostilni Černetov fotografski aparat s ploščami v vrednosti 5000 Din. Okrožno sodišče v Celju je obsodilo Rota radi hudodelstva poneverbe na pet mesecev težke ječe.

§ Usodepolra harmonika. Dne 24. avgusta t. l. je bila ukradena Antonu Pestivseku v Spod. Hudinji harmonika v vrednosti 3000 Din. Pretega septembra pa je ponujal 31letni mizar Ivan Berk iz Trnovel istemu Pestivseku v nakup harmoniko, katero si je slednji na Berkovem domu ogledal ter spoznal za svojo last. Berk je pri zaslišanju izpovedal, da je dobil harmoniko v zameno za kredočeno od zidarja Mihe Pavšerja iz Celja. Pavšer zanika, da bi bil ukradel harmoniko pri Pestivseku, ter trdi, da jo je vzel na nekem kozolcu na Jožefovem hribu, ne da bi bil vedel, čigava da je. Okrožno sodišče v Celju je obsodilo Miho Pavšerja na 3 mesece in Ivana Berka na 14 dni težke ječe.

§ Radi tatvine in goljufije je stala dne 18. t. m. pred celjskim okrožnim sodiščem 20letna posestnikova hči Neža Travnikar v Dedji vasi v breziškem okraju. Dne 17. marca t. l. je izvalila od neke trgovke v Brezicih pod pretrzo, da je hči Vinka S. blaga za 1900 dinarjev. Nadlež je odnesla iz zaklenjene hiše svojega sorodnika Jurila Travnikarja večjo vsoto gotovine in meseca marca t. l. iz posesti Marije Sobih v Pišecah iz vinograda več vin-skih trt. Pri svojem sorodniku je vzela že 1. 1923. večjo vsoto denarja, a zaradi te tatvine takrat ni bila ovadena. Neža Travnikar je bila radi teh deliktov obsodjena na 6 mesecev ječe.

Zbirajte in darujte, da zgradimo Sokolski dom na Taboru!

Inozemska sodba naše notranje situacije

Nedvomno je ne la interesantno, marveč tudi poučno, pogledati na naše domače politične borbe skozi prizmo inozemcev, ki motrijo naše dejanje in nehanje brez predsodkov. Te dni je prišel pariški »Journal des Debats« dopis iz Beograda z dne 13. novembra, izpod peresa Alberta Musseta, ki vsekakor zasluži, da ga reproduciramo vsaj v glavnem delu.

Po naštevavanju zunanjih faktov zadnje vladne spremembe naglasuje do pisnik kot neoporečno dejstvo, da je imela koalicijska vlada Davidovičeva na svoji strani — število. Tola vpraša se, če ji je »čtevilo« moglo dati resnično vladno večino, to se pravi, če je predstavljajo pozitivno homogenost, vsaj v glavnih točkah dogovorjenega programa.

Te notranje homogenosti ni bilo, izjava domiselnik, ker je obstajala bistvena razlika med ožjim in širšim vladnim blokom. Ta nasprotja so obstojala v sledečih točkah:

1.) Vlada je smatrala, da se prične izvrševanje srbskohrvatskega sporazuma takoj z njegovim nastopom. Radić pa je smatral, da pomenja Davidovičeva vlada le pripravilno fazo za nove volitve, na temelju katerih se šele sklene popoln sporazum, o katerem pa se ni hotel nikdar precejšnje izraziti. Hotel je tedaj ustvariti atmosfero provizorijernega stanja, enako oni pred 28. junijem l. 1921., dnem vidov-danske nastave.

2.) Vlada je smatrala nova volitve za neoportune, Radić pa jih je zahteval.

3.) Ožji blok je zagotavljal, da se je Radić evoluiral v smeri popolnega priznanja vnanje forme države, in Radić sam se je v mnogih izjavah, name-njenih za Beograd, izražal v tem smislu, toda doma je med stojimi zatrjeval, da je ostal republikanec in separatist.

4.) Dočim je vlada smatrala, da pri-benja definitivno notranje konsolidacijo države, so radićevci vršili subverzivno pronazgando in pričeli celo od-vračati vojake od izvrševanja njihove dolžnosti.

5.) Radić je še vedno vzdrževal stalne zveze z Moskvo.

Ko je nastalo aktualno vprašanje vstopa radićevcev v vlado, se je Radić med drugim postavil na stališče, da Davidovič ne predstavlja večine »srbskega naroda« ter da torej ne more »sklenati pogodbe v njegovo ime«. Dalje Radić, ki je še nedavno klical na pomoč vnanjo intervencijo, ni maral dati najpotrebnejših garancij, ki so se zahtevale od njega. Navosled je ministrijski kandidat dr. Maček še v zadnji dobi notoval na Dunaj v sovjetsko poslanstvo.

Te velike notranje difference v Davidovičevi večini so postale fatalne. Po Radićevih domisliji sprožena vladna kriza se je skušala rešiti na temeljni koncentracije, in šele ko se je ta izkazala kot popolnoma nemogoča, je sledilo ono, kar je moralo slediti — volilna vlada. Volilnega mandata pa ni mozel dobiti nihče drug kot edina zares enotna politična skupnina, to je radikalna stranka z demokratskimi disidentii. Kakor tudi se more tej soluciji marsikaj ugovarjati, — bila je kljub vsemu edina voljna v obstoječih okoliščinah.

Volitve prinašajo tedaj odločitev. Vrnisanje skun, list in medsebojne pomoči bo preizkusni kamen za homogenost bloka. Ako ta zmaga, bo potreba nova orientacija v ustavni politiki, kakor je obstojala izza l. 1921. Ako

bo poražen, mora neizogibno slediti pregrujacija »strank okrog radikalov«. V obeh slučajih, v prvem kot v drugem pa se doseže razjasnjenje položaja.

K tej jasni sliki inozemca o naši notranjopolitični situaciji paš ni ničesar pristaviti.

Iz francoske zunanje politike

Priznanje Rusije. — Zenevski protokol. — Trgovinska pogajanja z Nemčijo. Pariz, 19. oktobra.

V zunanje političnem delovanju Herriotove vlade je nastopil začasen zastop. Pogajanja s sovjetsko delegacijo začne šele 10. januarja. Kot je naznanil ministrijski predsednik, v zunanjem odseku zbornice, bo program teh pogajanj precej obširen, ker se bo tikal vseh neresenih vprašanj med Rusijo in Francijo: revizije od nekdanjih ruskih vlad sklenjenih pogodb, diplomatsko-konzularnih deloh, naselitve in pravice podanikov obeh držav, vprašanja potnih listov, državnih dolgov, privatnih posojil, francoskega imetja v Rusiji itd.

Zanimiva je Herriotova izjava v isti komisiji, da a priznanjem Rusije nikakor ni hotel vplivati na angleške volitve in pomagati svojemu dragemu prijatelju »Mardonald« in da ni storil tega koraka, ne da bi prej vprašal za mnenje zastopnikov Male antante.

Odnosaji med novo angleško vlado in francoskim radikalno-socialističnim kabinetom so po besedah in komplimentih sodeč prav izvrstni, v dejanjih pa je bil prvi korak Baldwinove vlade ta, da zavda udarec edinemu večjemu uspehu nove francoske zunanje politike, zenevskemu protokolu. Angleška vlada je zahtevala, da se ji da primeren čas, da bo skupaj z dominioni lahko razmislljala, kaj je storiti z zenevskimi »mitrovnimi« zapisniki, ki so povzročili toliko pretiranih upov pred par meseci. Da potolaži francosko vladno levico, je Reuterjev urad razširil naslednji tolažilni komentar: Ni točno, da odgoditev debate o zenevskem protokolu predstavlja politiko Anelije napram Franciji. Celó če se protokol ne sprejme ali pa popolnoma opusti, lahko ostane Francija zagotovljena, da bo Anelija našla druga sredstva, a katerimi bo Franciji garantirana njena varnost.

Navzlic temu angleškemu stališču se

„Pr. mite tatu!“

Spredaj za »statom« kritijo, zadaj tatvino držijo...

Kino Ljubljanski dvor

Senzacionalni pustolovni roman v 2 delih, 12. dejanjih. Harry Piel v dvojni vlogi

Samo nekai doi

Domače vesti

* Minister dr. Zerjav je došel včeraj popoldne v Ljubljano. Brzovlak, s katerim se je vozil iz Beograda, je blizu Sremske Mitrovice na odprti progi zadel na vrsto lovorih vagonov, ki so se bili odtrgali od predloženega tovornega vlaka. Le slučajnost in prisotnost duha strojevodje, ki je v zadnjem trenutku z vso silo zavrl, se je zahvaliti, da je bil udarec razmeroma mil in da se ni dogodila velika nesreča. Brzovlak je z več nego peturno zamudo prispel v Ljubljano. Minister Zerjav se po otvoritvi železnice udeležil konference delegatov demokratske stranke v Mariboru, odkoder se vrne zopet v Beograd. Otvoritev železnice se udeležil tudi minister saobracaja Stanić, ki pride tekom noči v Ormož.

* Albert Thomas v Jugoslaviji. Albert Thomas, predsednik mednarodnega urada za delo, prispe na povabilo naše vlade dne 5. decembra v Beograd. Prepotoval bo Jugoslavijo, da se upoza z našimi gospodarskimi in socijalnimi razmerami. Thomas se je svojedobno z veliko vne- mo potegoval za solunsko fronto, ki je končno tudi odločila vso svetovno vojno.

* Diplomatska vest. Vlada je izdala eksekuturo g. Vladimiru Arku, častne- mu konzulu kraljevine Španije v Za- grebu.

* Novi člani Prosvetnega sveta. Ker je bil ukaz prejšnje vlade glede sestave glavnega prosvetnega sveta razveljav- ljen, je bil podpisan nov ukaz, s katerim so bili imenovani za člane prosvetnega sveta gg. Sava Urošević, dr. Ceda Mi- trović, dr. Gjorgje Jovanović, Lazar Trpković, Lazar Knežević, Ljuba Protić, Jovan Dimitrijević, Steva Marković in Pavle Stefanović. Za predsednika je s kraljevim ukazom imenovan Sava Uro- šević, član akademije in vseslovenski profesor. Ostavka prejšnjega predsedni- ka je bila sprejeta.

* Dva Nemca na beograjski univerzi. Početkom poletnega semestra pričetna na beograjski univerzi svoja predavanja dva nemška znanstvenika: dr. Franc Gröber o metodah zdravljenja otrok in dr. Anton Halste o farmakologiji. Sled- nji bo uredil v Beogradu farmakološki in- stitut. Oba sta kontraktualna profesor- ja in morata predavati v arškem je- ziku.

* Proslava 1. decembra. Dne 1. decem- bra se vrši šesta obletnica ujedinenja naroda Srbov, Hrvatov in Slovencev v edinstveno državo pod žezlom dinastije Karadjordjevićev. Ta dan se smatra za državni praznik in bodo tega dne za- prte vse šole, vsi državni in ostali javni uradi. Na vseh javnih položajih bodo razbožene državne zastave.

* Kuponi in izrebanje obveznic avto- mobilnih (deželnih) dolgov bivše avstro- ogrske monarhije. Na mnoga vprašanja, kdaj se bo začelo plačevanje kuponov in izrebanje obveznic teh dolgov, nam uradno poročajo po nalogu generalne direktorije državnih dolgov v Beogradu, da bo direktorij storila vse, kar je v njeni moči, da v vprašanje ureditve teh dolgov čimprej pride do konca in bo takrat objavila poziv vsem imetnikom kuponov in izrebanje obveznic, da se zglašijo radi plačila. Dolej pa naj se nikar več ne obračunavajo za pojasnilo, ker odgovorjanje na taka vprašanja vsakomur posebej da generalni direktorij — na škodo tujih drugih rednih in ekličnih poslov — mnogo opraviila, ki je po svojem bistvu čisto odveč. Strankam samim pa povzroča nepotrebne stroške za kolke. Delegacija ministrstva financ naj pri njej vloženih takih prošnji ne predlaga generalni direktoriji državnih dolgov, marveč jih vrača strankam z gori navedenim pojasnilom.

* Železnike ugodnosti za državne uradnike. Pisejo nam: Salomonski «Pravilnik» bivšega prometnega ministra profesorja Sušnika je odvzel vsem starešim uradnikom še tiste tri polovične vožnje na leto, ki so jih imeli doslej, zato pa se sme sedaj (kakor pred 50 leti v stari Av- striji) tak vsižni uradnik voziti v I. raz- redu ali «samo šes» v II. razredu. To ni nobena olajšanje, temveč kvečjemu omeh- čanje vožnje, kar pa prav radi prepustimo prof. Sušniku, ki si menda ne more misli- ti samega sebe drugje kakor v salonskem vozu, ali «samo šes» v I. razredu. Prizade- li višji uradniki, ki so dandanes pravi pre- letarci, rotijo merodajne kroge: Porra- vite, kar je Sušnik pomilil, ali pa vsaj vrnite, kar nam je Sušnik odjedel.

* «Planinski Vestnik». Izšla je dvojna številka (za oktober in november) «Pla- ninskega Vestnika», ki je posvečena živatna Triglavske stene dr. Klementu Jurju in Vladimiru Topolovcu ter prinaša tudi slike bebi pokojnikov. Številka ima le celotne in zaključne sestavke. Ker je pričakovati, da se bo to za njo zanimali tudi naročniki, je uredništvo oskrbelo večjo naklado te številke, ki se dobiva posebej za 8 dinarjev.

* Vsi rezervni častniki, ki spadajo v območje celjskega vojnega okruha in so bili za časa svetovne vojne ali pa po pre- obratu v vojnem ujetništvu, se pozivajo, da se v najkrajšem času javijo pri kom- mandi celjskega vojnega okruha v svrhu likvidacije njihovih ujetniških pristojbin. In sicer brez ozira na to, ali so že vložili svojočasno tozadevno prošnjo ali ne. Do- prinesti se mora 5 potrdil, in sicer: 1.) Kdaj, kje in v kakem činu je bil ujet, za kateri mesec in pri kateri komandi je dobil zadnje pristojbine pred ujetništvom. 2.) Koliko je prejel v državi, v kateri je bil ujet plače in za osebno vzdrževanje. 3.) Koliko je prejela njegova družina

rodbinskih pristojbin za časa njegovega ujetništva. 4.) Koliko je prejel od posla- ništva itd. osebno in koliko je bilo po- slano njegovi družini. 5.) V katerem mesecu in kje je prejel prve pristojbine po povratku iz ujetništva. Za vse te po- datke so potrebni uradni dokazi, ali pa morajo biti navedeni raporti potrjeni od dveh priš, in sicer oficirjev ali uradnikov.

* Poljsko-jugoslovenske juridične dru- ške. Po inicijativi profesorja varšavske univerze dr. Hilakowicza in drugih polj- skih juristov se je v Varšavi ustanovilo «Poljsko-jugoslovensko juridično dru- šstvo», ki ima namen, utreti pot prijatel- skim odnosom med juristi obeh držav. Podobna organizacija se ustanovi tudi v Beogradu.

* Društvo služateljev juridične fakulte- te. Na IX. rednem običnem zboru Društva služateljev juridične fakultete, ki se je vršilo prošle sredo, je bil izvoljen sledeči odbor: predsednik Pogačnik Frido, cand. iur.; podpredsednik Bučar Jože, cand. iur.; tajnik Weble Demetriji, stud. ur.; blagajnik Stefanović Danilo, stud. iur.; I. knjižničar Logar Jože, stud. iur.; II. knjižničar Senković Milan, cand. iur.; ob- bornik brez mandata Jelenc Jojmir, cand. iur.; revizorja Tomić Ivan, cand. iur. in Törner Stefan, cand. iur.; razsodiščo: Spindler Jakob, cand. iur., Konjar A. iur., cand. iur.; Gubenšek France, cand. iur.; Vavpetić Ladislav, cand. iur. in Pak Jo- že, cand. iur.

* Cigarete v korist «Jadranske Straže». Monopolska uprava je darovala «Jadrans- ki Straži» 10.000 komadov posebno finih cigar «Jadrans», ki se prodajajo samo pod firmo «Jadranske Straže». Dvajset ko- madov teh cigar stane 20 dinarjev.

* Prof. Fran Slavić aretiran. Kakor doznajajo zagrebške «Novosti», je bil prošle soboto urednik «Hrvatske avije- stis», profesor Franjo Slavić po odredbi preiskovalnega sodnika aretiran in od- dan v zapore sodnega stola v Zagrebu. Proti Slaviću se vodi preiskava zaradi prestopka 88 92. in 101. kaz. zakona.

* Direktorja pomorskega prometa v Splitu. Vprašanje sedeža «Pomorske oblasti» je sedaj definitivno rešeno ter se je ista pod novim imenom «Direkcija pomorskega prometa» iz Bakra preselila v Split. Uradništvo je že dospelo v Split, kjer je direktorja nastanila v poslopju pristaniškega poglavarstva. Za ravnate- lja je imenovan Budislav Stipanović.

* Burja na gornjem Jadranu. Že neko- liko dni vlada na gornjem Jadranu huda burja in nevihta. Stari pomorci trdijo, da se po prvem nastopu ostre zime in burje že da slutiti huda in ostra zima. Prva bur- ja na Primorju, ki navadno naglo zapl- a, zahteva skoraj vsako leto kako žrtv, ki jo nepravilno zaloti na morju. Letos, kolikor znano, ni bilo še žrtve na mor- ju. Pač pa je malo manjkalo, da nista prošli ponedeljek naša smrti v morskih va- lovih dva mornarja v Sušaku, ki sta vkljub burji s žolnom odplula precej da- leč v morje. Izjemnega mornarja je še pravočasno rešil parobrod «Krk», ju pre- peljal v pristanišče ter tako preprečil težo mornarsko tragedijo.

* Božični darovi iz Amerike. Deca podmladka Rdečega križa iz Amerike pošlje tudi letos svojim tovaršim v Ju- goslaviji preko Rdečega križa božične darove v znak tovariškega čustovanja. Med darovi se nahajajo igrače, ročna dela, knjige, slike itd., kakor tudi pisma, ki jih mali Amerikanci pišejo svojim ne- znanim tovaršim.

* Slovenska šola v Ameriki. V Clevelandu v Zedinjenih državah imajo naši rojaki slovensko župno šolo pri sv. Lovren- cu, v katero se je vpisalo v tekočem šolskem letu 600 otrok. Zaenkrat ni na razpolago prostora za toliko učencev in se morajo otroci menjavati. V kratkem pa se urede še štiri šolske sobe, tako da se bo lahko vršil redon pouk.

* Velika železnika nesreča se je pri- petila predvčeršnjim na sarajevsko-mo- starski progi. Tovorni vlak št. 9151 je vo- zil iz Sarajeva na zadnjih treh vagonih naložene težke topove. Na mostu čez Ne- retvo se je zaslišalo močno pokanje in lomljenje. Most se je zrušil v reko Ne- retvo in z njim vsi zadnji vagoni, na ka- terih so bili naloženi topovi. Človeških žrtve ni bilo, materialna škoda pa je ve- likanska. Tovorni železniški promet je za teden dni ustavljen, osebni promet pa se vzdržuje s preloženjem potnikov. Na mesto nesreče so bili odposlani pionirji in tehniške čete.

* Glavo si je razbil vojak Tona Bog- danović v Zagrebu. Vojaški avto, v ka- terem je sedel ob šoferju, se je na Aka- demskem trgu med vožnjo toliko nagnil, da je vojak padel na tlak in mu je po- čila lobanja. Odpravili so ga takoj v mrtvašnico.

* Oropana sodna pisarna. V ponedeljek ponoči so doleži neznanj storili temelji- to oplenili sodno pisarno v Trebinja v Hercegovini. Odnesli so 33.000 Din v gotovini, 152 obligacij vojne obškodnine, 3 obligacije 7% državnega investicijske- ga posojila po 100 Din ter razne druge listine. Odnesli so tudi blagajno, težko 120 kilogramov.

* V Bosni se širi škrlatica. V Bosni in Hercegovini se je škrlatica v zadnjem času znatno razširila. Posebno veliko je število bolnikov v Mostaru, kjer je že več oseb umrlo za škrlatico. Več občin je zaprosilo za pomoč pri ministrstvu za narodno zdravje.

* Tatvine na železnikah. Vred Stevil- nih pritožb s strani železniških direktorij in potujočega občinstva, da se za časa vojnije

Tarzan pride 23. novembra v kino „Ideal“.

in zadrževanja v skladiščih priljaga od- pira in krade, je generalna direktorija držav- nih železnice odredila, da se mora priljaga odsej tehtati tudi pri oddaji in to vprito prejemnika. Vsak primanjkljaj bo moral plačati odgovorni uradnik v kor- isti obškodovancev.

* Na tovaršice je streljal. 18 letni Ivan Unučić iz Skoplja se je ježil na svoje tovaršice v vasi. Dne 10. t. m. zveč- r je prešel na skupino štirih fantov in v- tnil na nje iz samokres štiri strele. Kar se ne drugi trije fantje brzo umaknili, je po- godel samo Alojzija Pirkoča iz Zlogaja in ga težko telesno poškodoval. Unučić je pobegnil in ga sedaj zasledujejo orožniki.

* O r k saigal hiko. Pri Sv. Trojici v Slovenskih gorah se je dan igral 4 letni sinček posestnika Gregorja Fradla v Zgornjih Verjanah z vžigalicami za le- senim, s slamo pokritim gospodarskim po- slopijem. Vžigalice so se vžigale in kmalu je zajel plamen leseno poslopje. Čeprav so prihiteli na lice mesta takoj domači gasilci, je poslopje vendarle zgorelo z vso- mi pridelki vred in deloma tudi hiša. Posestnik, ki je bil zavarovan samo za 450 Din pri neki ljubljanski banki, ima čez 100.000 Din škode.

* Z avtom pohegnil Tvrđka Brača Frank v Zagrebu je naznanila policija, da je njen šofer Josip Slanski, rojen l. 1891., v sredo ob 9. dopoldne, pohegnil s Pu- chovim avtom. Avto ima znak C 1329, prostora za 6 sedežev. Je novo lakiran, s plasteno streho in ima na hladilu nikljiast kip, predstavljajoč gola ženska figuro. Šofer ima rjavo usnjeto suknjo, govori nemški, češki ter nekoliko hrvat- ski in je češkoslovaški državljan. Kdor ga je kje onsil, naj sporoči to takoj tvečki Brača Frank v Zagrebu.

Iz Ljubljane

u—Krajevna organizacija JDS Vič po- zivlja vse one, ki so izpolnili 21. leto in bivajo neopretgoma 6 mesecev v občini ter one, ki so se vrnili od vojakov, da pregledajo, če so vpisani v volilnem ime- niku. Volilni imeniki so na vpogled vsaki dan od 5. do 7. ure zvečer pri tajniku JDS v gostilni «Na Pošti» (Sokolski dom) Sporoča se tudi, da ima gorenje tajni- štvu uradne ure o gospodarskih infor- macijah vsako nedeljo od 10. do 12. ure dopoldne v istih prostorih.

u—Gospodarsko in politično društvo za dvorski okraj poziva svoje somišlje- nike, ki so dopolnili 21. leto in bivajo 6 mesecev v kraju, ter one, ki so se vr- nili od vojakov, da pregledajo volilni imenik, če so vpisani. Volilni imeniki so na vpogled v tajništvo JDS, Narodni dom in v društveni knjižnici, Pred igri- ščem.

u—Ljudska visoka šola v Ljubljani priredi v nedeljo dne 23. t. m. ob 10. uri dopoldne v zbornični dvorani na univer- si javno, vsakomur dostopno predavanje o naslednjem predmetu: Naloge države v zgodovini in sedanjosti. Predava gosp. Franjo Čibej.

u—Policijske prijava. Od četrtka na petek so bili prijavljeni policiji sledeči slučaji: 3 tatvine, 1 poškodba tuje last- nice, 1 prestopok nadlegovanja gostov v gostilni, 1 sum tatvine, 1 prestopok ka- ljenja nočnega miru, 10 prestopkov ces- nega policijskega reda in 4 prestopki pro- kuračenja policijske ure. A tatvice so se izvršile štiri in sicer: 2 radi postopanja, 1 radi pijanosti in 1 radi kaljenja nočne- ga miru.

u—Tat v podstrežju. V četrtek po- poldne so čuli prebivalci hiše št. 10 na Privozu v podstrežju razbijanje na vrata. Meneč, da se skriva gori kak tat, so ob- vestili krakovsko stražnico. Na lice me- sta sta odšla takoj dva stražnika, ki pa tatu nista več našli. Našel je brčkone medtem že kak drugi izhod, skozi kate- rega si je neopačen pomagat na prosto.

u—Klub Primorj priredi tudi letos svoje p'esne vaje in vabi k udeležbi svo- je prijatelje in lanske obiskovalce. Pri-

Še nikdar niste

ceneje knjili blago za moške obleke, modno vala no blago za dame, avto itd., kakor se proša s te dni radi opustite trgovine pri

Jos. Bedraču, Aleksandrova cesta 12. Ne odlašajte!

Tu is'i, levc' in smučar'i!

Kadar rabite res nepremotivo «Guise river», varujte se imitacij! Edino prave «Guise» in smučarske trgovine so v prvorazrednem obzoru naša se izdelujejo le v

prvi avtorizirani izdevalnici in raz- pošiljalnici „Guise“

J. BRAJER

Ljubljana, Turški trg št. 1.

OBLEKE NA OBROKE MESTNI TRG 3 OBERNATOVIC

jave se sprejemajo že danes od 15. do 17. ure v damski sobi kavarne «Emona».

u—Pevsko društvo Ljubljanski Zvon. Danes zvečer ob pol 8. uri skupna vaja v društvu. — Odbor. 3146

u—«Akad. klub montanistov» je na svojem rednem običnem zboru dne 17. nov. izvolil sledeči odbor: Predsednik: Tiringer Jože, stud. mont.; podpredsed- nik: Zuljčević, stud. mont.; tajnik I.: Ma- lovhr Franjo, stud. mont.; tajnik II.: Kersnič Viktor, stud. mont.; blagajnik: Janežič Leo, stud. mont.; ref. za ekskur- zije: Gorskij Svevod, cand. mont.; knjiž- ničar: Sieber Andjelko, stud. mont.; go- spodar: Miladinović, stud. mont.; odbor- nik: Kersnič, stud. mont.

u—Pri Tičku na gričku danes in jutri domače jetrne in krvave klobase.

u—V gostilni pri «Fajmostru» se toči izborna dolenska Portugalka. 3144

u—Izgubila se je zlata zapestnica, dra- gocen spomin, od Trnovskega do Gospo- svetske ceste ali v kavarni Emona (od 8. do 10. ure zvečer) ter Prešernova uli- ca na Mestni trg. Najditelju nagrada. Pojasnila in upravi lista. 3143

u—Strelski klub «Triglav» naznanja svojim članom, da odvarja v soboto dne 22. t. m. svojo strelsko sezijo. Novi strel- ci dobrodošli. 3142

u—Koncert v kavarni «Evropi» se vr- ši danes, v soboto. Svira dravska godba. Začetek ob 9. uri zvečer. Vstop prost. 3147

Spirit denat. 95%

za mazanje, prašno olje pravi kranjski firmit, suho in oljnat b. r. v. slikarske in plesarske potrebitine.

Ravhekar & Derganc

Pred škofijo št. 20

Iz Celja

u—Akademija v proslavo Ujedinjenja V nedeljo dne 30. novembra na predve- čer narodnega praznika, priredi mestno gledališče v Celju s sodelovanjem So- kolskega društva v Celju akademijo v proslavo narodnega ujedinenja. Sodelu- je orkester Glashene Matice pod vod- stvom g. ravnatelja Santic. Na spore- du so nadalje telovadne točke, petje in drugo. Predprodajo vstopnic v trgovini Gorčič Leskovec. Sedeti za abonente ostanice rezervirani samo do 25. t. m.

u—Doktor Ogrizkove «Celjske Novi- ce» so bile v petek, dne 21. t. m. radi protidržavnih člankov zaplenjene. Jih ne bo nihče pogrešal!

u—Klub esperantistov v Celju vabi svoje člane in ostale interese, da se zanesljivo zglase pri vpisovanju v tečaj, ki se vrši danes, točno ob 8. zvečer v sedmem razredu okrajne ljudske šole v poslopju stare gimnazije. Z današnjim dnem prične poučevanje v esperantskem jeziku.

u—Čaianko s plesom prireja ob nede- ljah in praznikih kavarne «Centrala» v Celju, ki jo ima v najemu g. kavarar Vučak. Vrši se od 16. do pol 19. ure.

u—Novi celjski opat. Kakor smo že včeraj na kratko poročali, je imenovan za celjskega opata g. vikar Peter Jurak, eden izmed onih narodnih duhovnikov, ki se zadnjih občinskih volitev niso ude- ležili. Tako je po triletni vakanci zasede- no mesto celjskega opata z narodno ču- tečim možem, ki bo vreden naslednik rajnega opata g. Ogradija.

u—Iz državne službe. Na državno službo je podal ostavko g. Vasilij Pavlo- vič, sup'ent na rudarski šoli v Celju. Ka- kor nam poročajo, je na tej šoli že itak več nezasedenih mest, tako, da se pouk ne more v redu vršiti.

u—Policiska kronika. Od 12. do 18. novembra je bilo v Celju izvršenih 10 aretacij: 1 radi poizkusa posilstva, 6 ra- di prestopka tatvine, 2 radi potepuštvu in 1 radi goljufije. Prijav je bilo vlo- ženih 29.

Iz Maribora

u—Slava osvobođenja Maribora. Včeraj dopoldne se je vršila krstna slava 45. pešpolka v Mariboru kot spomin osvobo- đenja Maribora leta 1918. Pomen krstne slave je ob navzočnosti številnih odlič- nih gostov obrazložil na dvorišču vojniške domačij polkovnik Dimitrije Spasić, na- kar se je vršil obred blagodačenja in se- čenje kolenč. Slavi so prisostvovali raz- lični zastopniki uradov in korporacij, na- dalje veliki župan dr. Pirkmajer, imo- nom občine župan dr. Leskovar, predse- dni oblastne organizacije JDS, dr. Linold, minister n. r. dr. Kukovec, škof dr. Kar- lin in drugi. Pri nato sledeči zakuski je nazdravil polkovnik Spasić knjižu in nje- govi rodbini, nato pa je minister n. r. Ku- kovec imenom gostov čestital h krstni slavi polku. Veliki župan dr. Pirkmajer je ta dan obenem napravil poset pri ge- neralu Maistru ter se pri tem spominjal njegovih zaslug za osvobođenje Maribora in severne meje.

u—Tretna policija na kolodvaru. Ob zanimivem «Jutrovem» poročilu o areta- ciji nevarnega železniškega vlomilca, so mnogi mislili, da ga je zasledila obmejna železniška policija, kar pa ne odgovarja resnici. Na mariborskem kolodvoru ima- jo namreč kar tri različne policije svoje pisarne: mariborski policijski komisariat (vodja dr. Kerševan), obmejna železniška policija (vodja dr. Brenčič), ki se peša predvsem s inozemskim prometom, poe- ši, evidenco potnikov v inozemstvo itd., ter prava železniška policija, ki ima pred- vsem preganjati tatove na železnici in je podrejena direktno direktoriji drž. želez- nice v Ljubljani. Načelnik ekspoziture, ki jo vodi primorski rojak g. Pelicon, ima v oskrbi rajon od St. Uja do Celja. Ca- kovca in Dravsko dolino. Ta je tudi za- snila roparja poštnih vagonov, 25 letnega Kauklerja iz Loč. Ima pa baje tudi sicer vedno «puno» posta. Nedavno je n. pr. nekje južno Maribora nenadoma zastal sredi proge nočni vlak. Komaj dve minuti je običal, pa je že frčalo v gore par vreč sladkorja. Ko bo preiskava dozorela, bo- mo zopet kaj poročati iz zanimivih ku- lis delovanja te železniške policije, ki ne- poznamo šviga med vožnjo iz vagona v vagon.

u—Pretepeni fašisti. Po Mariboru se te dni prečnili razno manufakturno bla- go trije Lahi, katere pa so nacionalisti kmalu natančneje preiskali in jim našli pod suknjo fašistovski znake. Vročekrne propagatorje fašizma v tujini so maribor- ski narodnjaki malo prerahljali, naker jih je prevzela policija in vrnila blaženi Ita- liji v nadaljnjo varstvo.

u—Kavarna «Jadrana» v Mariboru. — Vsako nedeljo in praznik od 16.30 do 18. koncert. 3106

u—Tretna policija na kolodvaru. Ob zanimivem «Jutrovem» poročilu o areta- ciji nevarnega železniškega vlomilca, so mnogi mislili, da ga je zasledila obmejna železniška policija, kar pa ne odgovarja resnici. Na mariborskem kolodvoru ima- jo namreč kar tri različne policije svoje pisarne: mariborski policijski komisariat (vodja dr. Kerševan), obmejna železniška policija (vodja dr. Brenčič), ki se peša predvsem s inozemskim prometom, poe- ši, evidenco potnikov v inozemstvo itd., ter prava železniška policija, ki ima pred- vsem preganjati tatove na železnici in je podrejena direktno direktoriji drž. želez- nice v Ljubljani. Načelnik ekspoziture, ki jo vodi primorski rojak g. Pelicon, ima v oskrbi rajon od St. Uja do Celja. Ca- kovca in Dravsko dolino. Ta je tudi za- snila roparja poštnih vagonov, 25 letnega Kauklerja iz Loč. Ima pa baje tudi sicer vedno «puno» posta. Nedavno je n. pr. nekje južno Maribora nenadoma zastal sredi proge nočni vlak. Komaj dve minuti je običal, pa je že frčalo v gore par vreč sladkorja. Ko bo preiskava dozorela, bo- mo zopet kaj poročati iz zanimivih ku- lis delovanja te železniške policije, ki ne- poznamo šviga med vožnjo iz vagona v vagon.

u—Pretepeni fašisti. Po Mariboru se te dni prečnili razno manufakturno bla- go trije Lahi, katere pa so nacionalisti kmalu natančneje preiskali in jim našli pod suknjo fašistovski znake. Vročekrne propagatorje fašizma v tujini so maribor- ski narodnjaki malo prerahljali, naker jih je prevzela policija in vrnila blaženi Ita- liji v nadaljnjo varstvo.

u—Kavarna «Jadrana» v Mariboru. — Vsako nedeljo in praznik od 16.30 do 18. koncert. 3106

Težka avtomobilska nesreča

V sredo dopoldne se je zgodila na Aka- demskem trgu v Zagrebu težka nesreča. Neki vojaški avtomobil, ki je bil nato- vorjen z blagom, je vozil iz Trenkove uli- ce proti Akademskemu trgu. Ker je bil av- tomobil popolnoma natrpan, možno ni imelo prostora za sedeže in je radi tega stalo ob šoferjevi strani. Med stojičimi vojski se je nahajal tudi redov 25. peša- dijskega polka Bogdanić, rodom iz Otočca. Bogdanić, ki je bil vaju na take vožnje, je stal popolnoma mirno z rokami v žepu. Vse je bilo v redu, dokler ni avtomobil privozil na vogel Trenkove ulice in Aka- demskega trga. Baš v trenutku, ko je av- tomobil vozil preko tramvajskih tračnic, je hotel šofer okreniti avtomobil na des- no, bil tem trenutku je vojak Bogdanić zru- bil ravnotežje. Posledica je bila, da je padel s tako silo na tračnice tramvoja, da je ostal na mestu mrtev. Udarec je bil tako silen, da je Bogdaniću počila loba- oja. Takoj se je zbralo na mestu nesreče veliko število občinstva, ki je izprva mis- lilo, da gre za karambol avtomobila s tramvajem. Na lice mesta je prišla tudi sodna komisija, ki je ugotovila, kako je prišlo do nesreče. Mrtvega vojaka so od- peljali v mrtvašnico.

Beda telefonistinje

Te dni se je vršila pred okrožnim so- diščem v Sarajevu zanimiva razprava. Na zatočni klopi je sedela mlada vdova Ana R., ki se je morala zagovarjati radi hudo- delstva goljufije in poneverbe. Vdova je bila zaposlena kot telefonistinja na sara- jevski pošti. Njena plača je bila seveda majhna, a revica je morala skrbeti za 10 članov svoje rodbine. Lansko zimo je vla- dala v Sarajevu občutna zima in obdol- ženka ni imela potrebne kuriva in sred- stev za preživljanje. Težak položaj jo je prišilil, da je krenila na napačno pot.

Prišla je na originalno idejo. Vede- la je, da sarajevske banke ob novem letu tudi telefonistinjam izplačujejo posebno renumeracijo. Šla je od banke do banke, se predstavila z imenom svoje prijateljice Tomljenoviće in prosila za renumeracijo. Na ta način je dobila od Agrarne in Ko- mercialne banke 2000 Din, od Bosanske banke 300 Din in od Ljubljanske kreditne banke 1500 Din. Toda ne samo to. Neka- tere banke so ji dale tudi renumeracijo za njene tovarišice. Tako ji je izročila Ljubljanska kreditna banka 1250 Din, a Srbska zemljoradniška banka 1500 Din. Obdolženka pa denarja ni razdelila med tovarišice, ampak ga je pridržala zase.

Pred sodiščem je obdolženka priznala inkriminirano dejanje. Zarovarjala pa se je s tem, da je svoje dejanje storila v sta- nju nuje silo. Državni pravdnik je pred- lagal, da se razprava odloži, da se ugo- tovi resničnost zaveza obdolženke.

Predno dlas deliti oblake, si ogledaj novečre modne liste, ki so v veliki i-beri na razpolago v knji- gar. i. Tiskovne zadruge. Linb'na. Prečkova ulica 54. nasproči glavne noče.

Predno dlas deliti oblake, si ogledaj novečre modne liste, ki so v veliki i-beri na razpolago v knji- gar. i. Tiskovne zadruge. Linb'na. Prečkova ulica 54. nasproči glavne noče.

Predno dlas deliti oblake, si ogledaj novečre modne liste, ki so v veliki i-beri na razpolago v knji- gar. i. Tiskovne zadruge. Linb'na. Prečkova ulica 54. nasproči glavne noče.

Predno dlas deliti oblake, si ogledaj novečre modne liste, ki so v veliki i-beri na razpolago v knji- gar. i. Tiskovne zadruge. Linb'na. Prečkova ulica 54. nasproči glavne noče.

Predno dlas deliti oblake, si ogledaj novečre modne liste, ki so v veliki i-beri na razpolago v knji- gar. i. Tiskovne zadruge. Linb'na. Prečkova ulica 54. nasproči glavne noče.

Predno dlas deliti oblake, si ogledaj novečre modne liste, ki so v veliki i-beri na razpolago v kn

Iz življenja in sveta

Nov zračni velikan

«Jutro» je že poročalo, da se pogaja angleška vlada s tvrdko Vickers zaradi gradnje velikega zrakoplova, ki naj bi bil še večji kot «Z. R. III.», ki je pred par tedni poletel iz Evrope v Ameriko. Sedaj se dozdeva nekoliko več o tem zračnem orjaku.

Britanska vlada namerava poveriti tvrdki Vickers gradbo zrakoplova, ki naj bi imel pol milijona kubičnih čevljev plinske prostornine, to je še enkrat toliko kot Zeppelin. Vsi deli zrakoplova bodo izdelani v Vickersovih delavnicah na Angleškem in sestavljeni v velikem hangarju v Howdenu pri Hullu.

Po drugih virih namerava graditi angleško ministrstvo za letalstvo orjaki zrakoplov «R. 101» v Carwingtonu. Očividno gre za isti ba'on, toda podatki se ne ujemajo. Ta zrakoplov bo imel pet milijonov kubičnih čevljev plinske prostornine. To pomenja, da bo več kot trikrat tako velik kot doslej največji balon. Razen tega bo to prvi poplovnica iz jekla zgrajeni zrakoplov. Jekleni bodo tudi vijaki. Zračna ladja bo imela sedem motorjev po 600 konjskih sil, skupaj torej 4200, kar odgovarja dvema lokomotivama največje vrste na svetu. Največja hitrost tega balona bo 70 milj ali nad 110 km na uro. Telo zrakoplova bo 720 čevljev dolgo, 140 visoko in 130 široko.

V angleških letalskih krogi računajo, da bo ta zračni orjak koncem leta 1926. gotov in da bo nastopil svojo prvo vožnjo v Indijo začetkom 1927. Upajo, da bo moči priti s tem ba'onom iz Angije v New York v dveh dneh in pol, v Capetown na skrajnem koncu južne Afrike v sedmih, v Indijo v petih do šestih in v Avstralijo v desetih dneh.

Ni še gotovo, ali bo s'uzil «R. 101» vojaškim ali zasebnim namenom.

Kako dolgo še lahko živimo na Zemlji?

V severoamerikanskem mestu Toronto se je nedavno vršilo znanstveno zborovanje, na katerem se je med drugim razpravljalo tudi vprašanje obljudenosti naše Zemlje. Na tem zborovanju je profesor Gregory podal malo tolažilno izjavo, da se bo — kljub vojni in raznim boleznim — človeštvo tako pomnožilo, da bo v nekaj skupaj gladi pomrli.

Profesor Gregory je pojasnjeval, da bodo v 120 letih živila na človeštvo komaj še zadostna da pa bo čez 2000 let Zemlja tako preoblijudena, da bi ljudje komaj stali eden poleg drugega. Nad fantastično trditvijo bodo pa povsod s glavo zmajevali. Za nas in naše neposredne potomce pa podaja statistika vendarle še precej ugodno perspektivo.

Svetovna vojna, ki je zahtevala nad 35 milijonov človeških življenj, je dvignila evropske obljudenosti le za dva deset let zadržala — doha, ki pomenja v zgodovini sveta in človeštva le neznatno razdobje. Nasprotno pa je vojna vsled splošnega zastanka kolonizacijskega dela v vseh deželah in na vseh polih svetovne trgovine le povečala težko obdelovanje za prehrano človeštva potrebne zemeljske površine. Poteklo bo še mnogo časa, predno bo spremenjen v rodovitno zemljo ves svet, ki je za obdelovanje splošno. ki pa se vedno še nahaja v prirodnem stanju. Dotlej pa bo generacija, ki je v tehniki že znatno napredovala, znala poljedelstvu prilagoditi tudi one kraje, katerih tla se nam zdijo še nerodovitna in neuporabna za kulturo.

Ako upoštevamo naglo naraščanje prebivalstva naše Zemlje, ki se je od 900 milijonov leta 1800 pomnožilo do današnje dobe na 1744 milijonov, potem je pač umljivo, ako se pojavi ba'zen, da si bodo ljudje v naslednjem času otimali na Zemlji luč, zrak in živež. Kar se tiče Evrope, je prebivalstvo tem delu sveta početkom našega časa štelo le 40 milijonov ljudi, danes pa je število danes že več kot enajstkrat večje, tako da pride v Evropi na vsak kvadratni kilometer 45 ljudi.

Eric Deméger:

Parizanka

(iz francoskine.)

Stala je bosa v ped globoki vodi, oblečena samo v kopalni triko, preko katerega je bil vržen belo in modro šaren volnen sweater. Njeni zlati lasje so vibrirali v vetru, a ni se brigala za to, bila je vsa zaverovana v lov rakov, ki so se skrivali pod velikimi kamni in v razpokah skalovja.

— Yanna, prav prijazno bi bilo od vas, če bi šli po mojo košaro, ki je govori na skali, je dejala mlademu bretonskemu ribiču, ki ji je pomagal pri lovu.

Ko je bil odšel, je nadaljevala proti mlademu gospodu, ki je, tudi v kopalni obleki, stal poleg nje in jo gledal in občudoval brez prenehanja:

— Malo bi mi na res lahko pomagal Roger, mesto da bi prodajal zija.

— Sai veš, da tako redko uživam srečo biti sam s teboj... Raje porabim te trenutke, da se te pogledam, kot da bi prečitali nedolžne živili.

— Pet... Yann... in ljubka roka je zavrila usta Rogerju, ki jo je strastno poljubljal.

Yann je bil ustregel prošnji mlade žene. Nenadoma na se je obrnil in onastil krenito Parizanko... temon blisk

Se neugodnejši je račun, ako upoštevamo, da je le 15 odstotkov površine naše Zemlje obdelan svet in da pride 161 ljudi na kvadratni kilometer obdelane površine. Pesimisti bi torej imeli prav, če bi na vseh delih sveta glede obdelovanja zemlje in števila prebivalstva obstajale enake razmere. Temu pa ni tako, kajti mnogo večja Azija ima 119 ljudi na kvadratnem kilometru rodovitne zemlje, Amerika 45, Afrika 36, le 18, torej najmanj, pa Avstralija.

Upoštevati je tudi treba, da je doslej le majhen del Zemlje, 15 odstotkov, bil spremenjen v rodovitno svet. Obseg za kulturo sposobnega sveta, pa je znatno večji. K temu prihaja še približno 37 odstotkov neobdelanih pašnikov in pustinj in 26 odstotkov gozdov in grmovja, ki so sposobni za obdelovanje.

Ako preračunamo prebivalstvo na to površino, so znatno zmanjšala število ljudi, ki odpadejo na kvadratni kilometer za kulturo sposobnega sveta. Na kvadratni kilometer bi jih prišlo: v Evropi 85, v Aziji 82, v Ameriki 10-5, v Afriki 9-2, v Avstraliji pa le 2-05.

Napilni problem bi torej moral biti le obdelovanje in nasajanje še neizrabljene zemeljske površine.

Cudode'na ura

V Götölju na Madžarskem, tam kjer so imeli Habsburžani svoje letovišče, živi katoliški prost Celestin Odray, ki so ga iz disciplinarnih vzrokov prestavili v ta samotni kraj za kazen. O njem se ve, da de's že 25 let na čudotvorni uri, ki je sedaj baje že skoraj končana in o kateri se pripoveduje naravnost čuda. Stvar odgovarja resnici. Dopisnik nekega velikega madžarskega lista je posetil prost v njegovem skromnem stanovanju in videl to uro.

Na mizi stoji na marmornati plošči ob zidu velika, omari podobna stavba, ki jo je krestil prost Odray za uro. Je to mišična stvar, katero mora človek obhodu vati in zopet le obhodu vati. Na uri vidiš nebroj kol'ne razne velikosti, vrten, gumb, zvoncek, zapahov, vratic, lučk, žic itd. Opaziš tudi kakih 20 številčnikov, razen tega pa telefonska s'ustava, naprave, ki so podobne trobiu pri gramofonu, toplomer, tabele in zemljevide. Ura kaže razen natančnega astronomskega časa tudi čas 13 svetovnih mest, od Berlina do New Yorka, od Londona do Pekinga. Ko poteče ena, pet in deset minut, četrt, pol in cela ura, se naznači z zvonenjem in lučicami, kakor je pač ura uravnana, pa tudi večja časovna razdobja, črni, leta, letni časi, premakljivi prazniki, tudi za pretečeno in za bodočo leto — vse to registrira ura popo'noma brezhibno. Označujejo se deli sekund, kroženje lune in vrtenje zemlje na posebnem premakljivem globu.

Opoldne zadone zvončki in hkrati se pokaže prizor iz svetega pisma. Odpri se vratica in iz notranjosti ure se prikaže orkester, po čigar taktih ubrane glasbe prikoraka z leve Odrayev, z desne pa Devica Marija, dočim se čuje iz skrite gramofona angeljska molitev. Potem defilira pred teboj vseh 12 apostolov, godba zopet zasvira in prizor je pri kraju.

Druge mehanične naprave ilustrirajo začetek celih in četrt ur in predstavljajo rojstvo, mladost, možko dobo, starost in smrt človeka.

Cudna ura ima nadalje dva telefonska aparata za krajevne in medkrajevne razgovore, merilce za toploto, zračni pritisk in v'logo, zvezdno karto, sviračico in pojoči fotografski aparat, ki avtomatično slika vsako osebo, ki stopi v sobo, pri čemer razsvetljuje ponoči avtomatično vzpametča magnetne luč vse prostor, ki omogoča jasno fotografiranje. V notranjosti tega čudesa je skrita razen tega kontrolna ura, ki označuje, kdaj je kdo stopil v sobo in kdaj jo je zapustil.

V kolesje te čudode'ne ure je vključena cela hiša, od vrat pa do spalnice. Ura naznačuje vse, nadzoruje vse, odpira, zapira in razsvetljuje in to vse natančno do minute, kakor je pač uravnan mehanizem. Gosta zbudi budilka in ko

se oblači, se pripravlja zanj zajtrk. Ako ostane še nadalje v perncah, trese ta prijazna ura njegovo posteljo, dokler se gost ne zbudi.

Čarodejna ura je pripravljena tudi na sprejem gostov. Ako ni gospodarja v hiši, pozdravi ura priselca skozi gramofon: «Prosim vzemite prostor! Gospoda ni doma, pride pa ob šestih. Ali ljubite glasbo? Seveda! Prosim, zabavajte se doleč!» In v prihodnjem trenutku intonira orkester krasne komade.

Naravnost nemogoče je naštet vse, kaj vse premore ta čudežna ura. Prosti Odray popravlja sodaj, kar se je na uri pri preselitvi pokvarilo. «Ko bo vse v redu», je dejal, «jo bom naložil na voz in javno razkazoval. Ni izključeno, da me bo moje delo še enkrat moralo živeti!»

Iz poročila dopisnika madžarskega lista ni razvidno, ali premore ta čudotvorna ura še vse to, kar smo gori navedli, ali pa si n'en graditelj vse to še od nje obeta. Ako pa je ura v stanu, da vse to res izvrši, potem bo pač in to lahko mirno rečemo, menda najpopo'neše delo, ki si ga je kdaj zamislil človeški duh.

× Sneg v Rimu. Silni mraz, ki je navallil na Srednjo Evropo, je prodiral tudi daleč v Italijo. Ze pred dnevi je padla temperatura v severno italijanskih mestih pod 0, v sredo pa je začelo zmrzavati tudi v Rimu in zvečer celo snežiti, obojno za Rim precejšnjo senzacija. Ker v Rimu s takim mrazom običajno ne računajo, je povzročil mraz tudi velike prometne ovire, zlasti zamude vlakov.

× Podraženje dunajskega tramvaja. S 1. decembrom se podraže vozne cene na dunajskem tramvaju za povprečno 20 odst. Enotna tarifna postavka za dnevne vožnje, ki je znašala doslej 1700 aK, je doletena od 1. decembra naprej na 2000 aK. V enakem razmerju se povzija tudi druge tramvajске tarife. S tem je dunajski tramvaj dosegel zlato pariteto. Občina, ki je lastnica tramvaja, bo imela vsled povznanj voznine nad 100 milijard kron več dohodkov na leto. Prebivalstvo pa je seveda s podraženjem vse prej, kakor zadovoljno, ker je na Dunaju skoro vsak prebivalec navezan na tramvaj. Sai se prevozi dnevno skoro polmili milijon ljudi.

× Palača arabskega razkralja Husseina v Mekki so ta dni na lavni dražbi prodati za 120 turskih zlatih funtov.

× Nov planet. Zvezdoslovci observatorija v Greenwichu pri Londonu so ugotovili, da je zvezda, ki jo je pred kratkim odkril dr. Baade v Hamburgu, nov planet, ki je bil dne 28. oktobra ka'ih 47 milijonov mili oddaljen od zemlje. Njegova pot bo precej podobna oni planeta Erosa.

× Kura v Rusiji. Iz Moskve poročajo, da je umrlo v Stavropolu v Rusiji doslej nad 9000 oseb za kugo, ki se strahno širi in ogroža ves Kavkaz.

× Volnene novovice postajajo moderne. Flaganata Parizanke izjavljajo, da se bodo morale vsled vedno večjega mraza z ozirom na še krajša brila odrezati vsiljenim novovicam. Na ta način bodo prišle volnene novovice pri ženskih roket do žrti.

× Zvitorek v škričeh. V londonskem zoologičnem vrtu je bilo te dni veliko razburjenje. Lica iz sirske pušave, je bogve kako, ušla iz svoje kletke in se naenkrat znašla med dvema velikima lovskima leopardoma. Zverini sta bili v prvem trenutku osupli, potem na sta začeli besno nihati in sikati in skakati za liscem. Zdelo se je, da je z vitorekno pri kraju. V svojem smrtnem strahu je delala žival take

Se Miklavž se veseli

izlozih oblačil za gospode in dečke ter drugih krasnih modnih daril iz zal go trdke

Drago Schw b, Ljubljana.

Nenavadno mnogo kupuje, mnoge bo obdarilnih.

ske, da so bili celo njenima nasprotnikoma preveliki. Tako je liscia zadrla svoja nevarna sovražnika tako dolgo, da so prihiteli strežniki in odprli zvitorekni vratica, skozi katere se je mogla rešiti.

× Veseli jetniki. Pri razpravi o proračunu za kaznilnice v francoski zbornici so prišle lepe stvari na dan. Polslanci so doznali, da je v 61 kaznilnicah na Francoskem zaprt le po en človek, ki si ne more misliti lepšega življenja. Ravnatelj kaznilnice stori sem in tja kakor uslugi, sicer pa popolnoma svobodno razpolagajo s svojim časom, ki ga preganja s kvartanjem s pazniki, ki so veseli, da imajo kuga, s katerim se lahko malo pozabavajo. Stražnikom ne pride niti na misel, da bi pazili na svojega jetnika, ki jim je tako varen. Temu kaznjencu gotovo

ne bo padlo niti sekundo na um, da bi pobegnil. Dogodili so se celo slučajni, da je jetnik pazil na svojega «partnerja» pri razvedrilu, da pride pravečasno domov in da mu ne uide, ako se je pripravil na preganjanje dolgega časa. Francoska zbornica je sklenila, da se ima večina teh jetnišnic, kjer vlada le veselje in zabava in kjer je vedno več paznikov kot jetnikov, opustiti.

× Napoleonova zapuščina. Poročali smo že, da je francoska vlada vrnila princu Viktorju Napoleonu sabljo prvega francoskega cesarja in druge spominske predmete iz zapuščine tega velikega moža. Sedaj se je princ izkazal hvalečnega za ta čin pietete in je pustil kot poglavar rodbine Bonapartov francoski vladi rojstno hišo Napoleona v Ajacciu na otoku Korsiki.

Vožne olajšave na državnih železnica

Kakor smo že omenili, je ministrstvo za promet izdalo nedavno nov pravilnik o brezplačni in znižani vožnji na vseh železnica v državni eksploataciji, ki se nanaša na častnike, državne uradnike, upokojence in njih rodbinske člane, kakor tudi dijake in razna društva.

Vsi državni uslužbenci, častniki in upokojenci uživajo na državnih železnica 50 odst. popust voznih cen redne tarife, in sicer aktivni častniki in državni uslužbenci brez oziroma na število potovanj v enem letu, upokojenci pa le za tri vožnje v letu, toda samo, dokler prejemajo pokojnino in draginsko dolo. Honorarni uslužbenci in dnevnarji ne uživajo voznih ugodnosti. Rodbinski člani aktivnih državnih uslužbencev uživajo znatno vožno ceno le trikrat na leto, istotako tudi rodbinski člani upokojencev ter vdove in sirote aktivnih in upokojenih državnih uradnikov.

Ugodnosti za dijake.

Oni dijaki, ki so siromašnega stanu, uživajo trikrat na leto znatno vožno ceno v izmeri četrtnice redne tarife, in sicer o božiču, veliki noči in v velikih političnih. Dijaki, ki niso siromašnega stanu, uživajo, ko potujejo zaradi vpisa v šolo in ko se vračajo domov po končanem šolskem letu, 50 odst. popust redne tarife. Ta olajšava se nanaša tudi na one dijake visokih šol, ki študirajo v inozemstvu. Postojne blagajne izdajajo dijakom četrtnice ali polovične vozovnice, če pokrije dijak svojo dijaško legitimacijo (indeks, dijaški list ali dijaško knjižico), siromašni pa mora pokazati tudi potrdilo šolskega oblastva ali potrdilo fonda za siromašne dijake, da je siromašnega stanja. Potrdilo o siromašnosti mora biti potrjeno in over件eno s pečatom in podpisom šolskega direktorja (upravitelja) ali predsednika fonda.

Dijaki vseh šol uživajo četrtninsko vožno ceno, kadar vrše ekskurzijo pod vodstvom svojih učiteljev. Dijaki visokih šol in višjih razredov srednjih šol uživajo istotako četrtninsko vožno ceno, če napravijo ekskurzijo v skupini najmanj petih oseb in če univerzitetna ali srednješolska uprava uradno priporoči tako ekskurzijo.

Ugodnosti za vojske.

Gojenici vojske akademije, podčastniki, orožniki, vojaki, ki so potujejo domov na dopust, uživajo ugodnost četrtninske vozne cene, če potujejo v uniformi in imajo predpisane legitimacije ali objave svoje komande.

Vozne olajšave za delavce.

Glede voznih olajšav za delavce velja člen 142. srbskega obrtnega zakona, ki se glasi: «Delavci, ki potujejo iz kraja v kraj, da si najdejo delo, imajo pravico, uporabljati državne ali po državi subvencionirane železnice, ladje in poštne vozeve za polovico običajne cene, če potujejo v najnižjem voznem razredu. Za legitimacijo jim služi potrdilo kateregakoli oblastva, katerikoli zbornice ali njih organov.»

Za gledališke igralce.

Igralci in igralkice potujočih gledališč, ki so pod nadzorstvom umetniškega oddelka ministrstva za prosveto, uživajo 50 odst. popust voznih cen zase in za prevoz svoje prtljage, in sicer samo na pri-

poročilo dmetniškega oddelka. Če vrše člani narodnega gledališča vzajemna in druga gostovanja, uživajo četrtninsko vožno ceno; nakaznice izdaja ministrstvo za promet za take primere samo na prošnjo umetniškega oddelka ministrstva za prosveto.

Za vojne invalide.

Vojni invalidi uživajo brezplačno vožnjo na železnica v državni eksploataciji: kadar se pošiljajo na zdravniški pregled, kadar se pošiljajo zaradi zdravljenja v bolnico in kopališča in kadar se pošiljajo v ortopedske zavode ter se od tam vračajo domov. Vojni invalidi morajo imeti legitimacije, izdane po «Udrugu ženju vojnih invalidov». Legitimacija mora biti opremljena s fotografijo vojnega invalida ter mora biti overovljena s podpisom predsednika tega združenja, s pečatom združenja in s podpisom imetnika legitimacije. Legitimacija mora ovrati tudi ministrstvo za socialno politiko. Poleg legitimacij morajo pokazati vojni invalidi pri postajni blagajni tudi akt, s katerim se pošiljajo v bolnico, kopalnišče ali ortopedski zavod, ali akt s katerim se pošiljajo na pregled. Kadar so invalidi vrača, mora dokazati, da je bil na zdravljenju, pregledu itd.

Za društva.

Znižano vožno ceno v izmeri 50 odst. redne tarife uživajo znanstvena, strokovna, pridobitna in humanitarna društva za potovanje na kongrese ali letne skupščine teh društev v teku enega leta. Generalna železniška direkcija dovoljuje znatno vožno ceno za centralne skupščine in kongrese, oblastne železniške direkcije pa jo dovoljujejo za oblastne skupščine in kongrese.

Pripravna pevka društva uživajo istotako znatno vožno ceno v izmeri 50 odst. redne tarife, kadar potujejo zaradi prirejanja koncertov, in sicer samo na priporočilo umetniškega oddelka ministrstva za prosveto. V takih primerih dovoljuje znatno vožno ceno železniška direkcija.

Telovadna sokolska in orlovka društva uživajo znatno vožno ceno v izmeri 50 odst. redne tarife, kadar potujejo na tekme in k proslavam in kadar imajo letne skupščine. Znižano vožno ceno dovoljuje v teh primerih oblastna železniška direkcija.

Organi društva Rdečega križa uživajo brezplačno vožnjo na železnica, kadar potujejo po državnih poslih.

Revizorji kmetijskih združenj uživajo 75 odst. popust rednih voznih cen, kadar potujejo zaradi inspekcije združenj. Za vsakega revizorja se dovoljuje v enem letu največ šest voženj. Vsak revizor mora imeti svojo osebno legitimacijo, opremljeno s fotografijo, svojerodnim podpisom in overovitvijo združne zveze

Dr. Oetker-jev
vanilin sladkor

Dobri se novost ali pa v tovarni

Jos. Reisch
v Mariboru

NIŠ? Da ... morda ...?

Yann je sanjal med skalovjem, med tem ko je izginjal v vijoličasti megli Beli otok, kamor naj bi naslednji dan vedel gospo Verteilovo.

Morje je bilo nizko. Ribiči so prišli peš do otoka. Parizanka je hitela naprej in kmalu je bila daleč zunaj sama s Yannom in veselo vzključno pobirala rujave školjke v svojo košaro.

Hitela je vedno naprej in kmalu je stala na «Menihu», mali skali, ki je oddaljena dobrih dvesto metrov od Belega otoka.

Yann ji je sledil kot senca. Nenadoma je preplašeno kriknila: — Glejte Yann, morje narašča, odrezani smo od suhe zemlje.

V resnici je «Menihu» ločil od Belega otoka morski pas, ki se je širil od trenutka do trenutka.

— Prilite, gospa!
— Ne, voda je že pregloboka.
— Pa hova plavala ... hitro, pomagaj vam bom.

Parizanka je vsa zbegana. Krila jo bodo ovirala ... valovi pa ji že udarjajo ob noge ... Na otoku orazi svojega soproga in Rogerja, ki ji mahata vsa usetrašena.

— Sledite mi gospa, v petih minutah sva tam.

Ribičeva hladnokrvnost jo pomirila, spusti se v vodo in odplava proti Belomu otoku. Yann, ki ji plava ob strani, občuduje krasne črte njenega telesa skozi prosojno valovje. Tedaj se pa ona ozre in ga vpraša:

— Ali sva že blizu?

— Da ... da ... Toča usodni pogled je zadel ribičeve oči. Gnan od nepremagljive sile se je Yann približal mladi ženi: še enkrat je pogledal v sliki obrazek in zlate lase, ki jih nihče več ne bo poljubljal, in blazen od ljubezni jo je stisnil prvikrat na srce in jo divje poljubljal.

Potegnil jo je v smrt ... Potopli se je z njo pred očmi soprega in prijatelja, ki sta kritala od groze ...

Zeleni val je pogasil luč njenega pogleda!

(Prevel P. V. B.)

HELENA

Gospodarstvo

Finančni minister o svoji politiki

Na konferenci radikalne stranke v Beogradu je imel finančni minister dr. Stojadinović v tretjem pododboru te stranke, obstoječem le iz gospodarskih krogov, govor, v katerem je najprej spominjal na finančno stanje države pred dvema letoma. Takrat smo se nahajali na robu finančne katastrofe. Dinar je v Carihu stal na 380, kredita v inozemstvu nismo imeli nikakega, Blairvo posojilo je padlo od 85 na 52, luknja v primanjkljaju državnega proračuna se je mašila s tiskanjem novčanice, zunanja trgovina je bila pasivna. Danes pa je dinar stabilen na 7.50, Blairvo posojilo je doseglo 75, proračun je aktivnožen in naša trgovinska bilanca pravnaže od tretjega tromesečja lanskega leta.

Vse to je delo sedanega režima, izjavlja finančni minister, in ta režim bo tudi v bodoče obračunal največjo pač jo na finančno in ekonomsko politiko države. Potrebna je stabilizacija dinarja. Sedanji režim je izvajal in se izvaja deflacija, vendar ne pretirano, ker bi pretirana deflacija v svojih posledicah pomenila isto kakor inflacija. Zato se mora reči, da ne bo ne inflacije in ne deflacije. Dalje je minister izjavil, da je carinski nadavek dosegel maksimum in da se ne sme tirati do zlate paritete, kajti to je itak skoro dosegel. Ne bo se favoriziral izvoz na škodo uvoza, nego se bo gledalo, da se tako uvoz kakor izvoz trajno izenačujeta.

Vlada bo pričela vprašanje domače industrije, katero bo štela v mejah največje možnosti ter jo bo obnavljala in podpirala zlasti iz reparacij. Vendar bo pri tem vlada vedno pazila na interese konsumentov, katerim se ne sme škodovati. Kredit v inozemstvu je omajen, ker država prej ni plačala svojih dolgov. Ustanova prisilne poravnave, ki v sedanji obliki škoduje našemu ugledu tudi v inozemstvu, se mora spremeniti.

Glede kreditne krize izjavlja finančni minister, da je denar pri nas drag, ker smo kot mlada in napredna država šele v razvoju.

Promet v naših lukah

Po statističnih podatkih je bil v mesecu oktobru pristanski promet na Sušaku nastopil:

Uvoz blaga na ladiah, ki ne pripadajo redni plovidbi, je dosegel 942 vagonov, izvoz pa 805 vagonov. Povprečni dnevni promet teh ladij v mesecu oktobru je torej znašal 58 vagonov. Ako k temu številu pristajemo še promet ladij redne plovidbe, to je okrog 19 vagonov dnevno, dobimo torej povprečni dnevni promet v sušakem pristanišču v mesecu oktobru okrog 70 vagonov.

Uvoz v sušsko pristanišče je bil po posameznih predmetih naslednji: vizo 21.930 hl, cement 1280 ton, črni premog 3635 ton, železniški material na račun reparacij 1883 ton, stavbni les 161 ton, strešna opeka 150 ton, razno blago 117 ton. Izvoz: starbi les 11.329 kubičnih metrov, bukov in hrastovi hlodi ter železniški pragovi 2062 ton, razno blago 392 ton.

V sušsko luko so prispele v oktobru naslednje trgovinske ladje: 1.) devet jugoslovenskih parobrodov; a) celokupno tonažo 4619 registriranih in nosilnostjo 10.161 ton ter 53 jadrnic s skupno tonažo 1442 registriranih in nosilnostjo 3825 ton; 2.) 9 italijanskih parobrodov s celokupno tonažo 12.592 registriranih in nosilnostjo 27.702 toni ter 17 jadrnic s celokupno tonažo 1312 registriranih in nosilnostjo 3280 ton; 3.) 2 holandske parobrode s skupno tonažo 2262 registriranih in nosilnostjo 4956 ton. Celokupna ladijska tonaža v sušsko luko pristelih ladij je torej znašala 22.218 registriranih in nosilnostjo 49.724 ton.

V šibenško pristanišče je prispele v mesecu oktobru skupno 242 ladje; od tega 178 parobrodov, 25 jadrnic, 18 motornih čolnov in ostalo. Pod našo zastavo jih je bilo od teh ladij 179, pod italijansko 62 in 1 pod holandsko. Celokupna tonaža je znašala 9445 ton.

Izvoz iz šibenške luke je znašal v oktobru skupno 11.278.989 kg; od tega 289.000 čina, 40.000 kg grozdja, 3.851.000 premoga in 1.640.000 kg karbida. Ostanek odpade na lesni izvoz in drugo blago. Uvoz v šibenško luko je znašal 116.000 kg; od tega 26.000 kg železa.

Tržna poročila

Novosadska blagovna borza (21. t. m.) radi prazničnega praznika ni poslovala. Mariborski svinjski sejem (21. t. m.) Dogon 239 svinj. Cene: prašiči, 7-8 tednov stari: 112-150 Din, 3-4 mesece 300-400 Din, 5-7 mesecev 500-700 dinarjev, 8-10 mesecev 750-900 Din, 1 leto stari 1125-1350 Din. 1 kg žive teže 15-17.50 Din, 1 kg mrtve teže 20 do 23.75 Din. Prodanih 85 komadov. Kupčija bolj slaba.

Dunajski govedji sejem (20. t. m.) Dogon 598 komadov; od tega 188 iz Jugoslavije. Za kg žive teže notirajo v tisočih ak: volji po kakovosti 11.5 - 24, bi ki 13.5 - 19, krave 9.5 - 20, slaba živali na 7.5 - 11.

Izgradnja ozkotirnega železniškega omrežja. Sarajevska Trgovska in obrtniška zbornica je v spominici na prometno ministrstvo podarjala potrebo,

da se izpopolni ozkotirno železniško omrežje. Izgradnja kratke proge Obrenovac-Beograd, ki bi bila dolga je 30 kilometrov, bi se dobila direktna zveza med Beogradom in morjem ter spoj glavnega mesta z ozkotirnim omrežjem. Jadranska proga, ki bi tako vezala Beograd s morjem, bi imela 620 km, a šla bi preko Lajkovca, Čačka, Užice, Sarajeva, Mostarja in Metkovića. Zbornica je obenem obrazložila potrebo, da se izgradi proga Kreka-Klenak ali bolje Kreka-Loznica, po kateri bi se mogle prevažati pred izvelikega prometovnega bazena pod Majevico v Primorju. Na ta način bi bile odpravljene kalaminete, katerim je izpostavljen vojvodinska industrija zaradi težkoč z nabavljanjem premoga. Z izgradbo te proge bi se nudila obenem možnost izkoriščanja velikih ležišč soli v Tuzli. Doslej je kapaciteta te tvornice izkoriščana le v malem delu, a sol moramo uvažati iz inozemstva.

Izvoz žita in moke iz naše kraljevine v Bolgarsko. Letošnja žetev v Bolgarski je bila tako slaba, da bi pridelek komaj zadostoval za domače potrebe. V nepoznavanju pravega stanja ali mogoče iz kakega drugega razloga je Bolgarska vrhu tega še dovolila svobodni izvoz žita in moke. Ker se je resnično stanje ugotovilo šele pozneje in se je izvoz zabranil prepozno, mora sedaj Bolgarska sama uvažati moko in žito iz inozemstva. Z jugoslovenskimi izvoznimi firmami je sklenjeno že več manjših in večjih kupčij.

Direkcija pomorskega prometa v Splitu. Vprašanje sedeža dosedanje Pomorske uprave se je končno rešilo ter se je sedež iz Bakra preselil v Split. Obenem se je naslov spremenil v Direkcijo pomorskega prometa.

Reparacije za industrijo. V beografski Industrijski zbornici se je vršila te dni konferenca tamanih industrijev. Kni se je bavila z reparacijami. Tajnik zbornice g. Popović je podal referat o Dawesovem načrtu in o stanju reparacij v zvezi z raznimi vprašanji. V septembru je znašal nam dodeljeni kontingent 3.375.000, v oktobru 2.827.000, a za november okoli 3 milijone zlatih mark. Gosp. Sonda, član uprave za vojno škodo, je kot zastopnik zbornice podal svoje poročilo, iz katerega je razvidno, da industriji dalje časa ne bodo mogli vršiti naročil na račun reparacij v Nemčiji. Vsaj ne za šest mesecev, ker bo šest kvot zavzela država za svoja naročila. Predlagalo se je, da se zaprosi vlada, da del naročenega materiala odstopi industrijem po posebnem seznamu oškodovanih industrijev, ki je bil izdelan v Industrijski zbornici na posebni anketi.

Konkurz je razglašen nad celo imovino neprotokolirane tvrdke «Predvor» v Zagrebu in njenega lastnika Gustava Presserja. Likvidacijski narok bo 30. decembra.

Interjevanje davčnih zaostankov v Vojvodini. Generalna direkcija neposrednih davkov je na odredbo finančnega ministrstva določila nov način postopanja pri izterjavanju davčnih zaostankov v Bački. Banatu in Baranji. V početku prihodnjega meseca se bo začelo z energičnejšim izterjavanjem zaostankov.

Vilek nad proračunom beograjske železniške direkcije. Beograjska direkcija državnih železnic bo imela do konca t. l. za okrog 100 milijonov dinarjev večje dohodke, nego je bilo v proračunu za to leto predvideno. Iz tega proračunskega viška se bo odobrili izredni kredit za izvršitev nekaterih del v oblasti te direkcije.

Ukinitev refakcije v iznosu 25 % za izvoz oglja. Refakcija v iznosu 25 %, ki jo je svoječasno odobrila Generalna direkcija državnih železnic za izvoz oglja v količinah najmanj 500 ton, se je ukinila.

Podružnica Državne hipotekarne banke v Sarajevu. Upravni odbor Državne hipotekarne banke v Beogradu je sklenil na svoji seji, da se otvori v Sarajevu bankina podružnica. Podružnica v Zagrebu se bo otvori spomlad.

Novosadski čekovni urad se po rešenju ministrstva za pošte in brzojav izloči iz področja čekovnega zavoda v Zagrebu ter dodeli poštni hranilnici v Beogradu.

Italijanski vinski uvozni kontingent v Češkoslovaško izčrpan. V češkoslovaško-italijanski trgovinski pogodbi je bil določen vinski uvozni kontingent v višini 110.000 hl. Akoravno je pogodba stopila v veljavo šele 7. novembra, je ta kontingent bil v zadnjih dneh izčrpan. Nadaljnja uvozna dovoljenja se ne bodo dajala.

Sklenitev trgovinske pogodbe med Češkoslovaško in Avstrijo. Z Dunaja poročajo: Pogajanja za sklenitev trgovinske pogodbe med Češkoslovaško in Avstrijo, ki se trajala z manjšimi presledki več mesecev, so se končala. S tem je Češkoslovaška sklenila svojo tretjo tarifno pogodbo, ki po Franciji in Italiji dovoljuje približno za eno tretjino vseh tarifnih postavk obojestranske povzratitve v carinah. Pogodba je velike važnosti, ker je trgovina med obema državama zelo živahna.

Nazadovanje obkoka novčanice v Avstriji. Po izkazu Avstrijske narodne banke dne 15. t. m. se je obkoka novčanice zmanjšal za 229.42 milijarde na 7608.21 milijarde ak.

Avstrijska trgovinska bilanca. Avstrijska trgovinska bilanca se je v mese-

cu septembra ponovno zboljšala, in sicer v prvi vrsti s tem, da je izvoz nadalje napredoval. Primanjkljaj v juniju je znašal 95, v juliju 80, v avgustu 68 in v septembru okrog 57 milijonov zlatih kron. Primanjkljaj za prva tri četrtletja znaša okrog 700 milijonov zlatih kron, kar je seveda še vedno ogromna svota. Četudi bi se bilanca še nadalje zboljšala vendar ni pričakovati, da bo letošnji celoletni primanjkljaj pod lanskim, ki je dosegel 818 milijonov zlatih kron.

Insolvenca dveh dunajskih tekstilnih firm. Z Dunaja poročajo: Tvornica pletenin Gellner & Co. je postala insolventna. Aktivna tkažnja 2-3 in pasiva 5-5 milijona ak. — Tkažinska firma, Arthur Rosenthal & Co. bo zaprosila za poravnalno postopanje. Pasiva znašajo 3-8, a prezahtojeno 2-7 milijon ak.

Poravnalna kvota dunajske Depozitne banke. Z Dunaja poročajo: Depozitna banka poziva poravnalno kvoto 45 %; od tega je po 10 % po treh, devetih in petnajstih mesecih, a ostanek po 21 mesecih plačljiv. Banka prosi obenem tudi za ukinitev poslovnega nadzorstva.

Izvoz žita iz Madžarske proti Trstu. Kakor poročajo iz Trsta, je tržaška Trgovska in obrtniška zbornica prosila madžarsko železniško upravo, da za žitne transporte proti Trstu zniža tarifo za 30 %. Madžarska železniška uprava je to prošnjo tržaške zbornice odklonila iz gospodarsko-političnih vzrokov.

Prva tvornica svile v Rumuniji. V Bukarešti se je te dni otvorila prva rumunska tvornica svile. Podjetje zaposluje 85 delavcev. Tvornica je podružnica češkoslovaške tvornice S. Trebitsch in sin.

Stagnacija madžarskega izvoza moke. «Prager Presse» poroča iz Budimpešte: Stagnacija madžarskega izvoza moke traja že več tednov. Zaradi padočje tendence cen na svetovnem trgu sedaj sploh ne pride do nikakih zaključkov. Jugoslovenska in rumunska konkurenca zelo škoduje madžarskemu izvozu moke. Jugoslovenski in rumunski mlini kupujejo po znatno nižjih cenah žito in ker so njihovi produktivni stroški nižji kakor v madžarskih mlinih, morejo ponujati moko v inozemstvu po nižjih cenah.

Vprašanje nemško-francoskega produkcijskega železnega kartela. Iz Berlina poročajo: Nemško-francoska gospodarska pogajanja zopet zaostajajo. S tem so tudi nadaljna posvetovanja o eventualni ustanovitvi kontinentalnega železnega sindikata zavlečena, kajti inozemski industriji, ki pridejo v noštev, hočejo počakati, kako se bodo razvijali bodoči odnosi železnemsko - francoske težke industrije. Angleški industriji so uverjeni, da bo prišlo najprej do nemško-francoskega produkcijskega kartela in da bo angleška železna industrija tudi izven kartela mogla uspešno konkurirati z združenimi zapadnonemško - lorenškimi železarnami. Podoča pa je, da bi angleški industriji železa vendarle pristopili k eventualnemu evropskemu železnemu kartelu, če bi se angleški železni industriji zlasti na prekomorskem trgu dovolile koncesije.

Ustavitve plačil južnonemške zavarovalne banke (Süddeutsche Versicherungsbank). Iz Berlina poročajo, da je imenovana nürnbergska banka ustavljena plačila, ker poravnalni predlog na bazi 30 odstotkov ni privedel do uspeha.

Povišanje cen sircemu železu v Nemčiji. Iz Berlina poročajo, da se je cena za luksemburško sirovo železo povišala od 69.5 na 72.5 zlate marke za tono.

Bombažna kultura v Rumuniji. V prošlem letu se je v Rumuniji napravilo več poskusov s kulturo bombaža. Uspeh je bil tolik, da ministrstvo za kmetijske priporočila širokim krogom kmetijskega prebivalstva gojenje bombaža.

Pred povišanjem železniških tarif v Rumuniji. Po vesti iz Bukarešte je generalna direkcija rumunskih državnih železnic sklenila povišati tovarne in osebnostne tarife, in sicer od 1. januarja 1925. dalje. Povišanje bo znašalo najbrže 25 odstotkov.

Poljski monopol vžgalice v zakupu. Poljska vlada je sklenila z nekim švedskim konzorcijem pogodbo, a katero je dala v zakup monopol na vžgalice. Zakupnina znaša 25 milijonov zlatov. Ta znesek je poljski vladi že izplačan.

Nezaposlenost v Angliji. Dne 12. novembra je število nezaposlenih v Angliji znašalo 1.238.000 oseb, to je za 24.771 več nego 27. oktobra t. l. ali za 57.000 manj nego 31. septembra t. l. Številka od 12. t. m. se nanaša na 938.000 odraslih moških, 35.200 dečkov, 223.500 odraslih žensk in 31.500 dekle.

Produkcija sladkorja na Kubi. Kubanska sladkorna produkcija v tem letu se cenila na 4.000.000 ton napram 3 milijonov 700.000 tonam v prošlem letu.

Učvrščenje na mednarodnem železnem trgu. «Berliner Tageblatt» poroča iz Düsseldorfa, da je na mednarodnem železnem trgu v zadnjem tednu nastopilo oblačno uvrščenje. Zboljanje tendence odlobo Angliji, Franciji, Belgiji in Luksemburgu, in sicer skoro vse vrste železa. Važen vpliv na ta preobrat je imela ustanovitev Nemške zajednice surovega železa. Zakej: Nemški je splošno tehnički tudi zboljšale. Železo v pralnih notira 120 mark in mestoma preko te cene.

Cenitev argentinske žetve. Iz Buenos Airesa poročajo: Dne 15. t. m. objavljeno oficijelno poročilo ceni letošnje

žetev v Argentini na 23.828.000 quarterjev žita napram 30.925.000 quarterjem v lanskem letu. Pridelek pšenice se ceni na 5.180.000 ton.

Borza

21. novembra:

LJUBLJANA. Vrednote: 7 odst. posojila 0-65.5, Vojna škoda 112-114 (zaključek 114), Celjska posojilnica 210 do 220, Ljubljanska kreditna 220-230, Merkantilna 125-127, Prašedion 915 do 9, Strojne 120-0, Veče 0-120, Split 1410-1410, Nihaj 0-62.5, zastavni Kranjske 0-17, zadolžnice Kranjske 0 do 89. — Blago: Železniški: kova drva, 1 m dolžine, pošluta, fco nakladalna postaja, 20 vagonov 25-26 (zaključek 25); filol mandelov, očiščen, b-n, fco postojna 500, 1 vagon 490-500 (zaključek 500). Med drugim so notirali orehovi buli, la, fco meja 1900-2000; laneno seme, fco Ljubljana 680-735. Povpravačenje je bilo po deskah, hrastovi pragi, oglju, domači pšenici, turščici, domači ajdi, raznem fižolu. Ponudbe so bile v hrastovih plohih, baski pšenici, umetno sušeni turščici, srednjedobeli obrobih, fižolu ribničanu.

ZAGREB. V efektnih tendenca slaba. V bančnih papirjih je bil promet minimalen. Pri industrijskih papirjih je bilo nekaj večje zanimanje za Tvornico vagonov (Osijek). Gutmann je bil čvrstši. Istotako Trbovlje. Promet v industrijskih vrednotah je bil malo večji. — V devizah je bila tendenca slaba. Težaji so oslabili. Blaga v izobilju. Promet je bil precej majhen. Največ se je trgovalo v devizah na Italijo, London in Švice. Tendence je ostala tudi po borzi slaba. Notirale so devize: Amsterdam 2770 do 2800, Dunaj 0.0965 do 0.0985, Budimpešta 0.0926 do 0.0946, Italija izplačilo 3179 do 3209, žek 318 do 321, New-York 63.375 do 69.375, Pariz 363.5 do 365.5, Praga 295.5 do 298.5, Švica 1231 do 1241; valute: dolar 67.5 do 68.5, ak 0.098 do 0. lire 297 do 300; efekti: Primorje 60 do 62, Trgo 29 do 30, Eskomptna 107 do 108, Kreditna Zagreb 0 do 110, Hipo 57 do 60, Jugo 102 do 103, Ljubljanska kreditna 217.5 do 221, Obrtna 66 do 68, Slavenska 0 do 92, Srpska 136 do 133; industrijski: Eksploatacija 82 do 85, Drava 230 do 240, Dubrovačka 350 do 0, Sečerača 825 do 835, Isis 65 do 67.5, Narodna žumska 55 do 57.5, Gutmann 750 do 760, Slavonij 71 do 72, Trbovlje 460 do 485, Vagon Osijek 65 do 66, sarmne 25 do 25.25, Vojna škoda 114 do 115.

BEograd. Radi prazničnega praznika ni bilo borze.

Sokol

Sokol I. Prosvetni odsek priredi danes v soboto ob 8. zvečer v društvenih prostorih na Taboru predavanje. Predava br. Bratje Kalan: «Zgodovina južnega Sokola». Pravljice in sestre, udeležite se predavanja polnoštevno!

Ljubljani Sokol 20. priredi, kakor že objavljeno 29. t. m. ob 20. v proslavo ujedinenja «Svečanostno telovadno akademijo»; 1. decembra: «Svečano zaobljubo» novega članstva; nadalje priredi 5. decembra: «Miklavžev večer», in sicer ob 17. uri za naraščajo, ob 20. uri za članstvo. Dajila se bodo sprejemala dne 5. decembra od 13. ure dalje v telovadnici. 31. decembra: «Silvestrov večer». Vse prireditve se bodo vršile v društveni telovadnici v Narodnem domu. 3141

Sport

SLUŽBENE OBJAVE LNP. (Iz seje u. o. z dne 19. novembra.) Klubom LNP se sporoča, da je J. S. K. Velebit v Sinju osnoval v evrbo dograditve lastnega sportnega prostora »Ligo« od 500 dobrotnikov, katere član postane vsakdo, ki plača znesek Din 25.—. Priporočamo klubom, da se včlanijo. Dano ex praezidijo igr. Grilcu (S. K. Ilirija) za gostovanje v S. K. Hermes ob priliki prijateljske tekme Ilirija : Hermes dne 9. XI. t. l.

Dopis S. V. Rapida z dne 14. VI. t. l. se predloži JNS. V ostalem dobi S. V. Rapid pismeni odgovor.

S. K. Celje se na njegov dopis z dne 14. XI. t. l. sporoča, da je n. o. v zadevi prv. tekme S. K. Celje : S. V. Rapid z dne 26. X. t. l. osvojil sklep p. o.

I. S. S. K. Maribor se sporoča, da je JNS zaprosil pri CSAF (Praga) odpustnice za igr. Naša Gezi, čemu pa CSAF ne more odobriti, ker se ni navedeni igralci pri svojem savezu niti odjavili, niti ni vrnili izstopnice (legitimacije).

Vsem podzaveznim klubom se sporoča, da se tajništvo JNS v Zagrebu pre-

loži v lažne prostore (Martičeva ul. 14-e). Savez uraduje dnevno od 16. do 18., tajnik pa sprejema stranke vank torek in petek od 14. do 15.

Vzame se na znanje dopis Lask-a z dne 12. XI. 1924., s katerim javlja svoj novi odbor (predsednik geom. g. Černe, I. tajnik g. St. Maček). — Tajnik I.

S. S. K. Promorje, nogometna sekcija. Jutri, v nedeljo, ob 10. predpoldne valžen sestanek v »Narodni kavarni«. Določnost vseh moštve je, da se sestanka udeležijo. — Načelnik.

Iz JNS. S. K. Jugović v Nišu se je razšel ter se vsled tega črta iz seznama članov JNS. Kot začasn član je sprejet S. K. Obilić iz Beograda.

Nogometni reprezentanci Zemuna sta v nedeljo dosegli lepe uspehe. Prvi team je premagal reprezentanco Novega Sada s 4 : 0, drugi team pa reprezentanco Pančeva s 4 : 1.

Zagrebške »Novosti« o hazenski tekmi Zagreb : Ljubljana. »Novosti« pišejo o hazenski tekmi Zagreb : Ljubljana med drugim naslednje: »Igra je mnogo trpela radi velikega mraza, ki ga Zagrebčanke niso navajene. Poleg tega so Ljubljankačke igrale polno ter izrabljale svojo fizično premoč. Z ozirom na to tudi igra Zagrebčanek ni bila baš na višini. Način igre Ljubljankank nikakor ni ugaljal. Pomanjkanje rutine, tehnike in tudi znanja, kako se igra hazena, so domačinke nadoknadile z ostro igro, večkrat na nefair način. Igralke ne bi smele pozabiti, da je hazena »ženska igra«. Edino, kar se more Ljubljankankam priznati v dobro, je, da so hitre in da imajo izvrstno krilo. Dobri sta bili vratarica in levo krilo.«

Colombo Ceylon Tea

Marque speciale. 2023/4 I

Kako so vzgajali stari Egiptčani mladino?

Otroška vzgoja pri starih Egiptčanih ni bila omejena na harem, kakor do največjega časa povsod v Orientu. Samostojnost žene je omogočala svobodno vzgojo. Dostojanstvo matere in hišne gospodinje je dovoljevalo, da je imela oni ženski vpliv na otroka, katerega otrobojnost je ohranilo celo življenje. Otroci so bili najprej doma vzgojeni, štiri leta izključno materi pripuščeni, nato šele se je začel oče ukvarjati z dečki: deklice pa je odgojevala le mati. Na spomenikih in v muzejih je ohranjeno veliko otroških igrar, našli so jih tudi mnogo v Tutankamnovi grobnici. Ko je prišla šolska doba, so posejali dečki šole; farsani so se zelo brigali za ustanavljanje učnih zavodov in za šolski pouk. Šolska izobrazba je usposobljala za vse službe. Stari Duan je opominjal svojega sina: »Zelel bi, da ljubiš znanost kakor svojo mater... važnejša je kakor vsaka druga rečnost in ne prazna beseda na zemlji. Kdor se je potrudil, da se z njo okoristi v otroški dobi, bo stal v časteh. Kdor ima znanje, je že radi tega boljši od tebe. Ako si se le en dan v šoli kaj koristnega naučil, velja to za ves čas: kajti duševno delo je trajnejše kakor gora.«

Mladina so poučevali v morali, praktični življenjski modrosti, o dostojnem obnašanju, na kar so Egiptčani polagali veliko važnost, v znanostih in telovadbi. Ob Herot hvali skromnost in spoštljivo znanje egiptovske mladine. Tako pripoveduje: »Ako se je približal kak starček, kjer je sedel mlad mož, se je takol dvignil s sedeža.«

Kaka je bila vzgoja mladine v Egiptu, nam priča papirus Priise iz XII. dinastije: »Ako si pameten, vzgajaj svojega sina v ljubezni do boga. Ako je pošten, se trudi zate in ti pomagaj pri premoženju, daj mu najboljše plačilo. Ako pa je tvoj sin hudeben, ne obrni svoje srca od njega proč, kajti njegovi očci si, temveč ga posvari. Ako je pregrešljiv in ne uboga, natepi ga, kakor zasluži... Boljša je pokorščina, kakor vse drugo. Nekaj lepega je za sina, ako posluša očtovo besedo. Dočaka! bo starost, kajti bog ljubi pokorščino, nepokorščino pa sovražijo.«

Kot življenjska pravila se naštevajo: »Ne bodi ponosen na svoje znanje... Castiljčevega modrijana spoštuj. Na zemeljske dobrine in bogastvo se ne oziraj. Opravičljiva ne povznavaj. V tui hiši se ne oziraj po ženskah. Predstojnike ubogaj. Kar vidi oku, o tem naj govori molči. Pozaba človeku je jezik. Pri čedi se dostojno obnašaj in ne bodi pokoren.«

Res, zlata pravila stari Egiptčanov, ki naj bi jim tudi današnja mladina sledila. (S.)

Lastnik in izdajatelj: Konstantin Jutro. Odgovorni urednik: Fr. Brazovič. Tisk: Belniške tiskarne, d. d. v Ljubljani.

Vremensko poročilo

Kraj opazovanja	ob	Zračni tlak	Zračna temperatura	Veter	Oblačno 0-10	Padevine mm
Ljubljana	7.	772.9	-5.2	vzhod	več. jasno	—
Ljubljana	7.	771.8	1.6	—	več. oblač.	—
Ljubljana	14.	773.7	-1.0	sev. vzh.	več. jasno	—
Zagreb	7.	772.1	-2.0	brezvetra	več. jasno	—
Beograd	7.	768.2	-2.0	jugzap.	—	—
Dunaj	7.	—	—	—	—	—
Dunaj	7.	772.5	-1.0	—	—	—
Praga	7.	—	—	—	—	—
Laomost	7.	—	—	—	—	—

V Ljubljani barometer višji temper. nižja. Solnce vzhaja ob 7-11, zahaja ob 16-21. Vremenska napoved za soboto: Manj oblačno, zapadni vetrovi, južno vreme, v nedeljo najbrže slabo vreme.

Vsaka
beseda
60 par

Mali oglasi

Za
"Zvezda"
in "Zvezda"
1 Din

Stane vsaka beseda 60 par. Za "Zvezda" in "Zvezda" se računa vsaka beseda 1 Din. — Priloge se se malo oglašiti, ki so vključene v ceno. Plača se lahko tudi v enotah. Na upravljanje odgovarja uprava, ki se je vgrajena prihodno zbiranje na odgovor za manipulacijo pristojbine 0 Din.

Obiti

Mesnica se odda

in najem ali pa se prodaja v vsem invarijem. Ponudbe na upravo "Jutra" pod št. 24881.

Izvirna šivilja

od pripravi do najfiniša modnih del, se pripravi modna tridna in izdelavo kmetijske. Ponudbe na upr. "Jutra" pod št. 24883.

Službe
(dobe)

Učencem

brezplačne postave, poštenih starih in a boljši šolski izobražbo, se sprejme v trgovini med. blaga V. Greg. Brezice ob Savi. 24829

Oglasne akviziterje

se išče. Ponudbe pod št. 24815. "Kuharska pralica" na posredstvo "Jutra" v Celju.

Iščem dva vajenca

(ob svojem) za mehanike in v litaro v Zg. Siki. 24804

Pozor!

Isče se gospoda ali gospodinjstva, kateri bi bili več ali manj pripravljeni na reklamiranje v različnih časopisih. Ponudbe na upr. "Jutra" pod št. 24893.

Trgovska pomočnika

možne stroke, t. j. manufakture, telegrafije, sprejme in atekla, se sprejme. Oziroma se samo na moji izdele. — Istotam se sprejme tudi VAJENEC iz dobre družine v podjetje. Oziroma se samo na dobro, zdravo in močno ženo. — Ponudbe se pošiljajo na upr. "Jutra" pod št. 24862.

Trgovski pomočnik

polnopravni in papirne stroke, ki bi bili pripravljeni na obiskovanje in sprejme. Ponudbe se pošiljajo na upr. "Jutra" pod št. 24842.

Ženska moč

poštena in prijazna, zmožna šivanja, se sprejme za pomoč v gospodinjstvu in trgovini. Ponudbe pod št. 24705.

Išče se

za ugledno malo obiteljsko staro gospo in simpatično, blizu pripravo, ki zna dobro kuhati in razume hišna opravila ter pomaga v gospodinjstvu. Ponudbe se pošiljajo na upr. "Jutra" pod št. 24860.

Prvovrstni slaščičar

se sprejme takoj v krajini Grajska klet v Mariboru. 24867

Prodajalica

večletno prakso, želi prenesti karkoli podružnico — najraje v trgovino ali v izven Slovenije. Ponudbe pod št. 24888.

Mladenci

50 let star, 160 cm, kake službe. Ponudbe na upr. "Jutra" pod št. 24876.

Učadnik

brezplačne postave, poštenih starih in a boljši šolski izobražbo, se sprejme v trgovini med. blaga V. Greg. Brezice ob Savi. 24829

Elektromonter

večletno prakso, želi prenesti karkoli podružnico — najraje v trgovino ali v izven Slovenije. Ponudbe pod št. 24888.

Vajenec

brezplačne postave, poštenih starih in a boljši šolski izobražbo, se sprejme v trgovini med. blaga V. Greg. Brezice ob Savi. 24829

Moderna šivilja

brezplačne postave, poštenih starih in a boljši šolski izobražbo, se sprejme v trgovini med. blaga V. Greg. Brezice ob Savi. 24829

Knjigovodja

brezplačne postave, poštenih starih in a boljši šolski izobražbo, se sprejme v trgovini med. blaga V. Greg. Brezice ob Savi. 24829

Asistent farmacije

brezplačne postave, poštenih starih in a boljši šolski izobražbo, se sprejme v trgovini med. blaga V. Greg. Brezice ob Savi. 24829

Gospodična

zmožna slovenske in nemške govora in pisavi, z večletno prakso v knjigovodstvu in drugih pisarniških delih. Išče službo, tudi na delu. Cenjene ponudbe pod št. "Jutra" na posredstvo "Jutra" v Mariboru. 24849

3 opekaški delavci

ki so izurjeni tudi v izdelavi ročne opeke, iščejo dela. Ponudbe na upr. "Jutra" pod št. 24930.

Cirkularist

pošten, vesten delavec, išče službo s prostim stanovanjem in kurjavo. Ponudbe na upr. "Jutra" pod št. 24929.

Brezplačno

vešpoti kot praktikantinja v manufakturni izdelava prodajalke v kake specializirane trgovini. Na željo vidi tudi kaviro. Naslov pove upr. "Jutra". 24979

Prodajam

200 m³ bukovih drv na mesto ali na postajo postavljen, prodam. — Glede vožnje želim takoj vedeti. — Naslov pove upr. "Jutra". 24777

Spalna oprava

popolnoma nova, iz mehkega lesa in klavir (Stutgart), se prodaja na Poti v Rožni dolini št. 36. 24654

Perje

zelo čisto, gnoj in gnoj pub ter različne dodatke v enotah. E. Vajda, Čakovci 1853

Hrastovih desek

okoli 6 m³ javorovih desek okoli 6 m³ hrastovih desek okoli 4 m³ hrastovih javorov po 80 mm in hrastov po 60 mm debele, vse po 4 m dolge, prodaja Val. Wesiak, Prevalje. Cena po dogovoru. 24928

Črna plača in žaket

se prodaja v škofiji ul. št. 12, prtilje. 24990

Omara

na obliko, za knjižice, omara se prodaja in sedlo (Bocattelli) se prodaja na Valjevojem trgu 6/II. 25010

Aqfa

večno v zalogi pri Foto-Materijal Janko Pogačnik LJUBLJANA Glodški ulici št. 8. 24842

Iščem

za ugledno malo obiteljsko staro gospo in simpatično, blizu pripravo, ki zna dobro kuhati in razume hišna opravila ter pomaga v gospodinjstvu. Ponudbe se pošiljajo na upr. "Jutra" pod št. 24860.

Prvovrstni slaščičar

se sprejme takoj v krajini Grajska klet v Mariboru. 24867

Prodajalica

večletno prakso, želi prenesti karkoli podružnico — najraje v trgovino ali v izven Slovenije. Ponudbe pod št. 24888.

Mladenci

50 let star, 160 cm, kake službe. Ponudbe na upr. "Jutra" pod št. 24876.

Učadnik

brezplačne postave, poštenih starih in a boljši šolski izobražbo, se sprejme v trgovini med. blaga V. Greg. Brezice ob Savi. 24829

Elektromonter

večletno prakso, želi prenesti karkoli podružnico — najraje v trgovino ali v izven Slovenije. Ponudbe pod št. 24888.

Vajenec

brezplačne postave, poštenih starih in a boljši šolski izobražbo, se sprejme v trgovini med. blaga V. Greg. Brezice ob Savi. 24829

Moderna šivilja

brezplačne postave, poštenih starih in a boljši šolski izobražbo, se sprejme v trgovini med. blaga V. Greg. Brezice ob Savi. 24829

Knjigovodja

brezplačne postave, poštenih starih in a boljši šolski izobražbo, se sprejme v trgovini med. blaga V. Greg. Brezice ob Savi. 24829

Asistent farmacije

brezplačne postave, poštenih starih in a boljši šolski izobražbo, se sprejme v trgovini med. blaga V. Greg. Brezice ob Savi. 24829

Velika lokalna peč

se ceno prodaja v Linhartovi ulici 14. 24994

Lep zimski plašč

za 12-15letno deklico, je napredaj v Keranovi ulici št. 7/I, levo. 25000

Dve suknji

civilna in vojaška, pripravna za policijsko obleko, se po ugodni ceni prodajata. Naslov pove upr. "Jutra". 24970

Foto-Kamero

13 x 18, stativ in drugo, prodaja za 1300 Din Rožanec, Sv. Petra št. 2/II, Tomazic. 24869

Tračno žago

še malo rabljeno, prodam po nizki ceni. Naslov pove upr. "Jutra". 24948

Prodajam motor

električni Gleibström, 2 do 2 in pol KS, 950 obrati, zaradi promene toka. Anton Krč, kolar v Kranju št. 70. 24952

Roza kompletna toaleta

sv. žaket, nova simska suknja za majhno postavu (družinski izdelki), otroški stoliček in otroška kolo na tri kolesa, se prodaja na Starom trgu 16, prodajalca. 24963

Dve tehnički

decimale in balane, iz hrastovega lesa, z uteži, se prodajata. Naslov pove upr. "Jutra". 24983

Kupim

Ku'm universal poravnati in skobelni stroj (Abicht-Dickel-Hohelma) v dobrem stanju, od 400 do 500 mm — Ponudbe s navodbo cene. — Naslov pove upr. "Jutra". 24833

Halo!

Plašam po najboljših cenah stare obleke, žele, polje, itd. Depeniza zadostuj, 44 pridem na dom. A. Jurcic, Ljubljana, Sv. Jakoba nahr. št. 21. 24803

Vojaške nort

in njih odpadke, kupuje tovarna za ločenje dražih kovin, Ljubljana, Jernajeva št. 231. 24913

Kupci nepremičnin

Zabavajte v vsakem javnem lokalni reklamni list "Posesin" v katerem se objavi popis razpisovalnih vil, stanovanj, kmetijskih, trgovskih, obrtnih in gostinjskih bil ter prometov, kmetijskih in gradbenih posredstev, miln, žag, stavb, itd. — Na željo vam dostavljamo list brezplačno. — Reklama plačana "POSSEIN" d. o. o. v Ljubljani, Sv. Petra c. 24. 2006

Trgovina z meš. blagom

na prometnem kraju, se du v najem. K trgovini spada stanovanje, hlevi itd. z električno razsvetljavo in vodovod. Ponudbe se naj pošljejo na imeno industrijo Stefan Borjak, Celje. 24769

Milin in žago

isčem v najem takoj ali s novim letom. Varnost se tudi samo vajeni milin, kolikor morete ob najemni vodi — ugodna in pripravna za vse kmetijske potrebe. V sava. rovanje event. poskušaj se položiti kmetija. — Najemnik sem se sedel. — Ponudbe na upr. "Jutra" pod št. 24888.

Lepo opremljeno sobo

s posebnim vzhodom, elektr. razsvetljavo in eventuelno stanovanjem in pohištvo za 50.000 Din — plačljivih polovica takoj, ostanek na obroke. Event. se tudi zamenja na upr. "Jutra" pod št. 24991.

Zamenjam

lepo stanovanje v Mariboru s stanovanjem in pohištvo za 50.000 Din — plačljivih polovica takoj, ostanek na obroke. Event. se tudi zamenja na upr. "Jutra" pod št. 24991.

Lepo opremljeno sobo

s posebnim vzhodom, elektr. razsvetljavo in eventuelno stanovanjem in pohištvo za 50.000 Din — plačljivih polovica takoj, ostanek na obroke. Event. se tudi zamenja na upr. "Jutra" pod št. 24991.

Lepo opremljeno sobo

s posebnim vzhodom, elektr. razsvetljavo in eventuelno stanovanjem in pohištvo za 50.000 Din — plačljivih polovica takoj, ostanek na obroke. Event. se tudi zamenja na upr. "Jutra" pod št. 24991.

Lepo opremljeno sobo

s posebnim vzhodom, elektr. razsvetljavo in eventuelno stanovanjem in pohištvo za 50.000 Din — plačljivih polovica takoj, ostanek na obroke. Event. se tudi zamenja na upr. "Jutra" pod št. 24991.

Lepo opremljeno sobo

s posebnim vzhodom, elektr. razsvetljavo in eventuelno stanovanjem in pohištvo za 50.000 Din — plačljivih polovica takoj, ostanek na obroke. Event. se tudi zamenja na upr. "Jutra" pod št. 24991.

Lepo opremljeno sobo

s posebnim vzhodom, elektr. razsvetljavo in eventuelno stanovanjem in pohištvo za 50.000 Din — plačljivih polovica takoj, ostanek na obroke. Event. se tudi zamenja na upr. "Jutra" pod št. 24991.

Lepo opremljeno sobo

s posebnim vzhodom, elektr. razsvetljavo in eventuelno stanovanjem in pohištvo za 50.000 Din — plačljivih polovica takoj, ostanek na obroke. Event. se tudi zamenja na upr. "Jutra" pod št. 24991.

Lepo opremljeno sobo

s posebnim vzhodom, elektr. razsvetljavo in eventuelno stanovanjem in pohištvo za 50.000 Din — plačljivih polovica takoj, ostanek na obroke. Event. se tudi zamenja na upr. "Jutra" pod št. 24991.

Lepo opremljeno sobo

s posebnim vzhodom, elektr. razsvetljavo in eventuelno stanovanjem in pohištvo za 50.000 Din — plačljivih polovica takoj, ostanek na obroke. Event. se tudi zamenja na upr. "Jutra" pod št. 24991.

Lepo opremljeno sobo

s posebnim vzhodom, elektr. razsvetljavo in eventuelno stanovanjem in pohištvo za 50.000 Din — plačljivih polovica takoj, ostanek na obroke. Event. se tudi zamenja na upr. "Jutra" pod št. 24991.

Lepo opremljeno sobo

s posebnim vzhodom, elektr. razsvetljavo in eventuelno stanovanjem in pohištvo za 50.000 Din — plačljivih polovica takoj, ostanek na obroke. Event. se tudi zamenja na upr. "Jutra" pod št. 24991.

Zadružna hranilnica

registrovana posojilna in gospodarska zadruga z o. z.

v Ljubljani

Sv. Petra cesta št. 19

sprejema vloge na hranilne knjižice in tekoči račun ter jih obrestuje najugodnejše.

Večje in stalne vloge z ocpovednim rokom obrestuje po dogovoru.

Daje posojila proti vknjižbi, poroštvo in zastavitvi.

1853a

Opremljena soba

s elektrificirano razsvetljavo in posebnim vzhodom, se odda s 1. decembrom mirnemu zakonskemu paru brez otrok proti posojilu 10.000 Din — katero se odplačuje na obroke ali po dogovoru. Pismene ponudbe na upr. "Jutra" pod št. 24975.

Odda se soba

s 1. decembrom — samo gospodinjstvo — na Aleksandrovi cesti 10/III, dočno. 25008

Dve onemljeni sobi

v sori hiši, se oddata. — Naslov pove upr. "Jutra". 24993

Opremljeno sobo

in kuhinjo brez štedilnika, se odda s 1. decembrom. — Event. se prodaja pohištvo. — Naslov pove upr. "Jutra". 25001

Mlad zakonski par

brez otrok, išče stanovanje s kuhinjo in 1-2 sobama za takoj ali pozneje. Ponudbe na upr. "Jutra" pod št. 24936.

Lepo stanovanje

sredi mesta, oddam onemu, ki mi ponudi 15.000 Din. (Velika soba, prednja, kuhinja, pralnik). — Vpravljanje pod 15.000 Din — na upr. "Jutra". 24928

Sobico z zajtrkom

se odda boljši nočbi. Vpraša se: Pot v Rožni dolini št. 27, prtilje, dočno. 24936

Iščeta se dve sobi

ali soba s kabineto, s pralno, za 4 dijake, v sredini mesta. Ponudbe na upr. "Jutra" pod št. 24880.

Kapital

Išče iznajditelj, ki bi vnesel iznajdbu v svojo iznajdbeno leto. Iznajdba je velikega pomena za vse tude, str. države in obeta ogromen dobiček. Cenjene ponudbe na upr. "Jutra" pod št. 24902.

Kapitalista

Išče iznajditelj, ki bi vnesel iznajdbu v svojo iznajdbeno leto. Iznajdba je velikega pomena za vse tude, str. države in obeta ogromen dobiček. Cenjene ponudbe na upr. "Jutra" pod št. 24902.

Gostilna z mesnico

stanovana, prometna točka, se prodaja s inventarjem, stanovanjem in pohištvo za 50.000 Din — plačljivih polovica takoj, ostanek na obroke. Event. se tudi zamenja na upr. "Jutra" pod št. 24974.

Izgubljeno

Najla se je blezna ovrtnica. Popravljeni je pri puškarni F. K. Kaiser, Šolburgova ulica št. 6. 24998

U vseh specializiranih prodajalnah se dobi

najboljši pridelatek k hrani.

Sodna dražba

avtomobila znamke ADLER, 17 konjskih sil, 4 cilindra, štirisedežen z novo in rezervno pnevmatikom se vrši dne 25. t. m. ob pol štiri popoldne v avto-garazi štipica, Slomškova ulica.

Vzkljena cena 7000 Din.

6395-a Kupci pridite!

24960

Izpisovanje

Gospod

29 let star, dobro znan, ohranjen, želi znanja s gospodinjstvom, ki bi mu pomagala do boljšega položaja. — Ponudbe pod "Srečni dom" na upr. "Jutra" v Celju. 24832

Znanja želi

27 let star trgovec, s gospodinjstvom do 35 let staro ali vedno s premoženjem ali trgovino. Ponudbe na upr. "Jutra" pod št. 24978.

Devojka

kruto varna v ljubosti, želi korepondence. — Pisma na upr. "Jutra" pod št. 24938.

Majhno prijateljstvo

18 let prijeten gospod, najboljši let. Ona mora dobiti za popoldne ali večer sestanek sestanek in svoj znak. Resna pisma pod št. "Jutra" in zadržanje" na upr. "Jutra". 24882

Izgubljeno

Najla se je blezna ovrtnica. Popravljeni je pri puškarni F. K. Kaiser, Šolburgova ulica št. 6. 24998

Izgubljeno

Najla se je blezna ovrtnica. Popravljeni je pri puškarni F. K. Kaiser, Šolburgova ulica št. 6. 24998

Izgubljeno

Najla se je blezna ovrtnica. Popravljeni je pri puškarni F. K. Kaiser, Šolburgova ulica št. 6. 24998

Izgubljeno

ALEKSANDER DUMAS ZVEŠTOBA DO GROBA (LA DAME DE MONSIEUR)

II.

V HIŠO STOPI VČASNI TUDI KDO, KI SI NI SAM ODKLENIL.

Vrata Saint Antoine so bila ogromna srednjeveška trdnjavsko satvba, kamenita in železna. Levi bok te stavbe se je naslanjal na Bastilijo. Na znotranji strani mestnega obzidja ni bilo pred temi vrati hiš, marveč samo visoko zidovje, na levi zidovje cerkve svetega Pavla, na desni pa obzidje stolpov. Stolpovje je pod dvorcem Saint Pol, v smeri rue Sainte Catherine, tvorilo z obzidjem Bastilije velik vogal s kotom za njim, in potem šele so priče onostran ogla ulične hiše.

Ta del starega Pariza je bil vedno temačen, celo podnevi je bilo mračno med tem visokim molčnim zidovjem. Ponoči pa je bila tema tukaj kakor v rogu, in niti ena svetiljka je ni preganjala. V jasnejših nočeh je iz te teme kipele proti nebu ogromno zidovje strašne Bastilije, ki se je odbijala od jasnega, z mesečino prepojenega nočnega neba. Kadar pa so bile noči temne, vladala je za tem obzidjem neprodorna tema, in le prav redka okna so bila obrnjena na to stran. Če so bila izjemoma razsvetljena, je njihova svetloba bila kakor svetloba osamljene daljne zvezdice.

Nocojsnja noč je bila mizna, da je kar škripalo, in obilen sneg je ležal po tleh. Po ulici od zaprtih mestnih vrat pa v predmestje samo ni odmeval nijeden korak zakasnelega nočnega potnika. Pač pa bi izvežbano oko bilo spoznalo, da se na oglu zida za stolpom črne še nekatere sence, ki jih navadno tam ni, sence neznancev, ki očitno trpe pod ostrim mrzom in prestopajo in mencajo po temi, da se nekoliko ogrejejo. Med seboj se pa razgovarjajo sicer živahno, toda stihajo, očitno v oprežu, da jih kdo ne bi slišal. Straža, ki je po dolgem premoru napravila tod svojo rondo, sence ni zapazila, ker so obstale ta čas na mestu in utihnile. Tudi ni

pozneje slišala nadaljnega njihovega razgovora, dasi ta razgovor ni bil brez zanimivosti.

„Ta vragi Bussy je imel prav! Ta noč je kakor ona v mrzli Varšavi, takrat, ko je kralj Henrik moral bežati. Če poide tako dalje, se bo uresničilo, kar nam je napovedal. Naša koža bo popokala!“

„Tiho, Maugiron, ti se pritožuješ, kakor stara baba!“ odgovori druga senca. „Toplo zares ni, pa potegni kapuco čez oči in roke vtakni v žep, pa bo!“

„Boga mi, Schomberg,“ dostavi tretja senca, „vidi se, da si Nemec! Meni že ustne krvave in brke mi štrle, ko mi sapa na njih sproti zmazane!“

„Roke so mi kar odmrle!“ pravi četrta glas. „Pasja vera, saj jih skoraj res več ne čutim!“

„Kaj pa nisi vzel rokavic svoje mamice, ubogi Quélus!“ se norčuje Schomberg. „Dobra žena je in bi ti jih bila rada posodila, posebno še, če bi ji povedal, da jo hočeš osvoboditi njenega Bussyja, katerega mrzi kakor kugo!“

„Dajte no mir in potrpite!“ se oglasi nejevoljno peti plemič.

„Uverjen sem, da se bomo vsi skupaj kmalu ugreli!“

„Bog te usliši, dragi Epernon!“ mu odgovarja Maugiron in zatopota z nogama. „E, pa dobro vohaš! Zdi se, da te je že uslišal. Glej no, tam po ulici Saint Paul prihaja neka senca, ali pa se mi le zdi?“

„Varaš se, to ne more biti on!“

„Zakaj ne?“

„Ker bi prihajal od druge smeri, kakor je napovedano!“

„Saj bi ne bilo nič čudnega, če je morda kaj zaslutil in če prihaja po drugi poti! Vi ne poznate Bussyja! Rekel je, da pride sem in stavim, da pride gotovo, tudi če bi vedel, da ga čaka sam vrag.“

„Morda je, ali ne. gotovo je, da prihajata tam dva človeka!“

„Istina je, dva prihajata!“

„No, prav! Naprej!“ pravi Schomberg.

„Čakaj malo!“ ga ustavi Epernon. „Saj vendar ne bomo ubijali mirnih meščanov, ki jih niti ne poznamo! Morda je pa samo babica, ki je bila nujno pozvana! Čakaj in glej! Hej, ustavila sta se!“

„Kaj? Ali sta nas morda opazila?“

„Naprej sedaj, glavno je, da smo jih mi zapazili!“

„Prav imaš!“ odvrne Quélus. „Toda stojte! Evo, onadva sta jo zavila na levo, v smeri proti neki hiši. Nekaj iščeta!“

„Glej no, saj res!“

„Očitno želita vstopiti!“ pravi Schomberg. „Samo da se nam ne izmuzne!“

„Pa to ni on. On je vendar hotel v predmestje Saint Antoine!“

„Ej!“ popravlja Schomberg. „Kdo vam pa pravi, da ta lokavi dedec ni bodisi iz nemarnosti ali pa nalašč zagrešil netočnost in nam označil napačen cilj?“

„Hm. To je mogoče!“ zagodrnja Quélus. Kakor besni planejo zato sedaj vsi plemiči naenkrat z golimi meči naprej, v smeri proti neznancema, kojih eden mora po njihovem mnenju biti pričakovani de Bussy. Eden obeh napadenih je pravkar vtaknil ključ v ključavnico in ga obrnil. Vrata so popustila, toda oba nočna sprehalca sta se ta čas obrnila, zaslišavši nagle korake prihajajočih nepričakovanih napadalcev.

„Kaj pa naj to pomeni?“ vpraša začudeno z ostrim glasom manjši obeh neznancev večjega. „Glej jih no, Aurilly, pa vendar ne misliš, da napadejo nas?“

„Oj, monseigneur, prav tako izgleda! Ali se hočete dati spoznati, ali pa želite ostati neimenovan?“

„Pa to so obproženi ljudje! Zaseda! Kaj?“

„Ne, najbrže so le ljubosumni, ki so naju čakali. Tako mi živega boga, gospa, h kateri nameravate, je prelepa, da bi jej tudi drugi ne dvorili!“

„Stopiva brž v vežo, Aurilly! Oblegovanje bova lažje vzdržala, kakor pa direktni napad, ko sva sama proti premoči!“

„Da, monseigneur, ako baš ne prideva z dežja pod kap. Kdo vam pravi, da notri v trdnjavi za ta napad ne vedo?“

Nadaljnji pomisleki dvorjan ni več mogel izreči, kajti napadalcu so že tukaj in so ju že obkolili. Quélus in Maugiron, ki sta prihitela ob zidu, sta jima že za hrbtom in jima branila vstop v vežo skozi vrata, drugi trije pa pristopijo spredaj. „Ubijte ga!“ vikne Quélus, ki je bil najbližji.

Toda oni manjši obeh napadencev, kateremu je Aurilly dal v dvogovoru naslov monseigneurja, se obrne h Quélusu, mrko prekrizja roki na prsih, ne da bi se dotaknil orožja, in z ledenim glasom pravi visokomerno: „Zdi se mi, gospodje, da ste rekli „Ubijte ga“, govoreči o sinu Francije? Je li tako, gospod de Quélus?“

Nagovorjeni ostelbeni. Kako, spoznal ga je? Potem se mu pa posveti, in glasno opozori svoje pajdaše: „Gospoda, stojte! Monseigneur vojvoda d'Anjou!“

„No, moja plemenita gospoda in napadalec, ali sedaj več ne vičete „Ubijte ga!““

Specijalna mehanična delavnica

za popravilo pisalnih in računalnih strojev
L. BARAGA, LJUBLJANA,
Selenburgova ul. 61.

15 letno jamstvo
najpopolnejši STOEGER
šivalni stroji s pogre-
ljivim transporterjem
(grablje); z enostavnim
premikom je pripravl-
jen za šivanje, ve-
zanje ali šivanje
LUB. BARAGA
LJUBLJANA
Selenburgova ulica 61.

Preselitev.
Ufudno naznanjam, da sem preselil svojo
tapetniško delavnico s Poljanske ceste št. 19
na Poljansko cesto št. 15
v prostore bivše Mešine upraviteljske.
S preselitvijo sem svojo tapetniško delavnico
znatno razširil ter imam vedno v zalogi vse tapet-
niške izdelke ter prvo vrsto žimo in ufrik po
najnižjih cenah.
Cenji odjemalcem se priporočam
FRANC SAKOVIČ
6419a tapetnik in dekorater.

Dvorišče pri Figovcu
prodaja oglje, žimo in morske trave po
znižani ceni od 24. XI. naprej.

ČREVA
vsakovrstna, po najugodnejši ceni kakor vsako leto
vedno v zalogi. Kupim tudi sirove in stopljeni
loj in ga plačam po najvišji dnevni ceni.
Jos. BERGMAN, Ljubljana, Poljanska c. 85.
Tvrdisa obstoji že 25 leti 1924

Opozorjamo na
Zakon o oblačni in
sroški samoupravi
ki se uroča pri
Tiskovni zadrugi
v Ljubljani
ter velja s poštino vred
Din 6.30.

Natečaj za učence poštne in brzojavne šole.

Gospod minister pošte in brzojava je z odlokom št. 74.059 z dne 12. novembra 1924. odobril, da se v poštne in brzojavne šole v Beogradu naknadno sprejme poleg moških tudi določeno število ženskih oseb, ki so:

- 1) državljani kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev;
- 2) popolnoma dovršile na manj šest razredov gimnazije ali realke;
- 3) dovršile 16. leto, pa ne prekoratilo 25. leta;
- 4) popolnoma zdravega telesa in duha, brez telesnih nedostatkov in napak, ki gladko govore, kar se mora dokazati z izpričevalcem državnega zdravstva, in
- 5) ki so dobrega vedenja.

Izpolnitev navedenih pogojev je treba dokazati s predpisanimi izpričevalci pristojnih oblastev.

Prosilci, ki ne pridejo naravnost iz šole, morajo poleg potrdila o državljanstvu, šolskega izpričevalca, krstnega lista in zdravniškega izpričevalca predložiti tudi izpričevalca pristojnega oblastva o svojem vedenju in potrdilo o poslu, s katerim so se v tem času bavili.

Prijave s predpisanimi listinami pristojnih oblastev vred morajo naknadni prosilci predati osebno ali pa jih poslati po pošti

do dne 15. decembra 1924.

poštni in brzojavni šoli (Poštansko-telegrafška škola) v Beogradu.

V prijavi mora biti označen natančni naslov prosilca, da se mu bo lahko naznanilo, ali je sprejet ali ne.

Sola traja dve leti, nakar bodo vsi, ki jo bodo dovršili, imenovani za pripravnike druge kategorije uradnikov.

Siromašni učenci, ki dokažejo svoje siromaštvo s potrdilom pristojnega oblastva, bodo dobivali državno podporo, in sicer učenci iz Beograda največ po 400 dinarjev, učenci iz drugih delov države pa največ po 800 dinarjev na mesec, so pa zato dolžni po dovršitvi šole služiti v poštini in brzojavni stroki dvakrat tako dolgo, kakor dolgo so dobivali podporo.

Višino podpore bo določil svet.

Vsi naknadno sprejeti učenci se morajo javiti dne 20. decembra 1924. ob 8. uri dopoldne pri upravniku poštne in brzojavne šole. Ta dan jih bo tudi pregledal šolski zdravnik.

Iz ministrstva pošte in brzojava v Beogradu,
dne 12. novembra 1924.; št. 74.059.

ZNIŽANE CENE

ZA

PNEUMATIKE MICHELIN

počenshi

od dne 22. novembra 1924.

Izveček iz cenika:

30 x 3 1/2 „Cablé“	..	Din 1200.-
760 x 90	..	1160.-
815 x 105	..	1490.-
815 x 120	..	1695.-
820 x 120	..	1975.-
880 x 120	..	2175.-
835 x 135	..	2775.-
895 x 135	..	2930.-

Zahtevajte kompletni naš cenik
od Vašega liferanta!

#376a

Kavarna naprodaj

v središču mesta Maribora, nanovo rekonstruirana, z
amerikan-kim barom, lepim vrhom, stanovanjem,
obstoječim iz štirih sob, ki je takoj na razpolago.
Prevzame se takoj valed odstopovanja. Cenji dopise
na kavarno Bristol v Mariboru. 6403a

Redka prilika!

V zelo prometnem večjem kraju,
blizu železniške postaje, se radi bolezn
v družini prodaja pod ugodnimi
pogoji najbolje vpeljana

trgovina

z mešanim blagom, železnino
ter deželni pridelki.

Na razpolago so velika, lepa skla-
dišča, katera se potrebujejo radi izvoza
jaje in deželni pridelkov.

Cenjene ponudbe pod „Takoj“ na
Aloma Company, Ljubljana. 6148/a

Naznanilo „LIPA“ Naznanilo.

zadruga mazarjev z o. z. - št. Vid nad Ljubljano

naznanja slavnemu obdobju, da

je otvorila svojo zalogo pohištva.

Zaloga se nahaja v tov. poslopu v St. Vidu. — Ima v zalogi vse vrste
spalnice, jedilnice, kabinjske oprav, oprave za salone, gospodke
sobe, pisarne itd. ter tapetistiške blaga od najcenejših do najnove-
jših vrst. — Sprejema tudi vsa stavbena dela in opremo za pisarno,
hotela, cerkve, šole itd.

Zaloga se lahko ogleda tudi ob nedeljah in praznikih.

Delo zajamčeno solidno! Cene brezkonkurenčne! Postrežba točna!

Se priporoča za cenjena naročila in mnogobrojni obiski

5914a „LIPA“, z. z. o. z.

Ni vam več potrebno godrnjati radi draginje

ker sedaj lahko dobite vsakovrstno blago za obleke in perilo pri trdk

I. N. ŠOŠTARIČ, Maribor

Aleksandrova cesta št. 13

po zelo znižani ceni

n. pr. sukno po 60, 70, 90, 100 Din itd.; platno po 11, 14, 16, 20 Din itd.;
izgotovljene srajce po 44, 50, 56 Din itd.; spodnje blazice po 32, 34,
40 Din itd.; izgotovljene obleke, plašče in drugo za vsako ceno. Želez-
ničarji dobe blago tudi na obroke. 2025a